

MŪSU PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taisy

ir trumpina savo nuožiūra.

Sydney, 1962 m. vasario 28 d.

Nr. 8 (670). Keturioliktį metį.

PRENUMERATA

Ištiesiems metams —
£ 3.0.0.
Pusei metų — £1.15.0
Trims mėnesiams
£ 1.0.0.
Atskiras nr. — 1/9.
N. Zelandijoje ir
Anglijoje kaina ta
pati. Kituose kraš-
tuose — £ 4.0.0. me-
tams.

KOMERCINIAI

SKELBIMAI
1 colis per 1 skiltį
12/-
Bendruomeniniai —
10/-
Skelbimų kaina vie-
nai teksto eilutei ar-
ba jos vietai — 1/6.
Nuolatiniam skel-
bimams teikiama
nuolaida.
Už skelbimų turinį
neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:

Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Administracijos tel.: 649 9062

NAMELIAI

MANO MIELI

"Namai — pragariai, be namų negerai", sako sena lietuvių patarlė. Šita išmintis gyvai atsispindi ir mūsų šio krašto gyvenime. Neturėjome bendruomeninių namų, skundėmės, kad be savo kampo negalime tinkamai išplėsti veiklos. Turime namus ir dėl jų baramės. Vietoj to, ar nebūtų išmintingiau pagalvoti, kaip tuos šandies turimus namus išnaudoti palankiausia mums prasme. Tiesa, jie nestovi dyki: juose vyksta gyvenimas — šaukiami susirinkimai, ruošiami pobūviai, vyksta repetitijos ir t.t. Kitur net pasivaikinti įmanoma. Bet ar gi jau viskas?

Visų pirmiausia namų įrengimas. "Parodykite man kambarį, ir aš pasakysiu, kas yra jo šeimininkas", sakydavo senasis H. de Balzac. Iš tikrųjų, kuo mūsų namai ar salės skiriasi nuo kitų? O visgi tik namo tinkamas įrengimas padaro jį namais. Į savo bendruomeninius namus įėjus turėtum pasijusti įžengęs į naują pasaulį, skirtingą nuo gyvenamosios aplinkos, jautis lietuviškuose namuose. Mes to neturime, bet ar tuo reikalu nors kiek buvo pagavota? Tinkamas dekoravimas, paveikslai, ornamentika ir baldai, jų tam tikru stiliumi išdėstymas ir derinimas jau sudarytų atitinkamą nuotaiką ir namų šilumą. Suprantama, salę paversti sėklyčia nėra gal taip lengva, bet vis dėl to įmanoma ją padaryti jaukesnę, nuotaikingesnę.

Antras rūpestis, kuris turėtų būti neišsprendžiamas iš akių tiek namų valdybų, tiek ir pačių bendruomenės vadovybių — tai namų tiesioginis tikslas. Statėme namus ne tam, kad jie būtų pirmoj eilėj pasipelnymo šaltinis, bet kad jie virstų kultūriniais židiniais. Suprantama, namai turi gauti pajamų, nes juk visi šandies skolos skendi, tačiau šis tebūna antrinis tikslas. Pirmuoju tikslu jie turėtų virsti lietuviška šventove, iš kurios sklinda tiek atsivertinė, tiek ir čia tebevyvstoma tautinė kultūra. Šalia jau augščiausiai suminėtos mūsų veiklos ir judėjimo lietuviškuose namuose pirmoj eilėj turėtų būti įkuriamos bibliotekos ir skaityklos lietuviškos, sėklyčios pavydžiui, kur ne tik būtų kaupiamos mūsų lietuviškos knygos, bet ir šiandien pasaulyje išsinešanti svarbesnė lietuviška spauda. Užėjus svečias į tokią svetainę jis iš karto pasijus namuose, jis susipažins su spauda, kurios gal per gyvenimą nėra matęs, pasiteirais ir knygy, pasiklausys lietuviškos muzikos. Tokios lietuviškos stiliaus svetainės su skaitykla ir biblioteka, su lietuviškomis plokštelėmis reikėtų steigti visai neatidėliojant. Tai yra vienas iš svarbių uždavinių, kuris dalinai ir pateisintų lietuviškų namų egzistenciją. Be abejo, tai lėšų klausimas, bet jis turi būti sudarytas. Namų valdybos šiam tikslui turėtų skirti tam tikrą procentą gautų pajamų nuo kiekvieno parengimo arba numatyti metinių pajamų sumatose atitinkamą nuosimintį skirtą bibliotekai, spaudai, muzikai.

Pasižvalgius kitur net pavydu: estai turi didžiulę biblioteką, ku-

ELAGU ESTI!

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 44 METŲ SUKAKTIES PROGA 1918.2.24) SVEIKINAME BENDRO LIKIMO IR BENDRŲ KOVŲ UŽ TĄ PAČIĄ IDEJĄ SAVO KAIMYNUS ESTUS LINKĖDAMI, KAD JŲ SIEKIMAI KAIP GALIMA GREIČIAU REALIZUOTŲSI. TEGYVUOJA LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA ESTIJA!

TRUMPOS ŽINIOS

APIE ESTIJĄ

Estija, kaip ir Latvija ir Lietuva išsivadavo iš Rusijos jungo pirmojo pasaulinio karo pabaigoje. Estija savo nepriklausomybę deklaravo aštuoniom dienom vėliau, negu Lietuva (1918.11.24); tačiau ir jai, lygiai kaip ir Lietuvai, tą nepriklausomybę reikėjo ginklų išsikvoti tik su tuo skirtumu, kad estai turėjo tik vieną priešą — rusus bolševikus, kai tuo tarpu Lietuva kovojo ir prieš bolševikus, ir prieš lenkus, ir prieš vokiečius.

1939 m. Estija turėjo 1.133.917 gyventojų. Estija kaip ir Latvija ligi 1918 m. savo nepriklausomybės istorijoje neturėjo. Ligi 11-jo amžiaus estai gyveno atskiromis gentimis nepriklausomai,

tačiau savo valstybės neturėjo. 1030 m. rusų kunigaikštis Jaroslavas dalį Estijos nukariavo priversdamas mokėti rusams mokesčius. Visos Estijos rusai anuo metu negalėjo užimti sutikdami atkaklų estų pasipriešinimą. Antas estams pavojingas priešas atsirado vokiečiai. Vokiečių žygis į Estiją prasidėjo 1208 m. ir kovos užtruko ligi 1227 m., kada visa Estija buvo vokiečių užimta išskyrus tik kaikurias salas, iš kurių ilgainiui kovos persimetė į žemyną ir 1223 m. beveik visa Estija buvo išlaisvinta. Pamatę rimtą pavojų prarasti savo žemes kalavijuočių ordenas likvidavo savitarpio ginčus ir galutinai estus paverė 1227 m. su danų pagalba. Taip Estija vokiečių ordino ir danų buvo valdoma ilgesnį laiką. Po ilgų vidinių kovų

tarp ordeno ir danų karalių ordino galia ėmė silpnėti ir viena po kitos Estijos provincijos slydo iš jo rankų. Dalis atiteko rusams, dalis Lietuvos Lenkijos suvienytai karalystei, dalis Švedijai.

Po Šiaurės karų visa Estija drauge su Latvija ir Lietuva pateko po Rusijos jungu, kuris truko iki pirmojo pasaulinio karo pabaigos, kada Estija galutinai išsikovojo sau nepriklausomybę.

Neilgai nepriklausomai gyvavusi, Estija antrojo pasaulinio karo pasekoje vėl savo nepriklausomybę prarado. Artėjant antrai bolševikų okupacijai (1944) daug estų panašiai kaip ir lietuvių pasitraukė į Vakarų, kurie pasklido po visą pasaulį. Šiuo metu estų emigrantų politinis ir kultūrinis centras yra Švedijoje.

Gresiant antrajai bolševikų okupacijai į Vakarų pasitraukė apie 65.000 estų. Šiuo metu skaičiuojama: Švedijoje apie 22.000 estų, Kanadoje — 16.000, U.S.A. — 15.000, Australijoje ir N. Zelandijoje — 5.000, D. Britanijoje — 3.000, Vokietijoje — 2.500 ir kitur apie 1.500.

Nedaug bolševikų suimtyjų ir kankinamų kalėjimuose estų išsigelbėjo ir pateko į Vakarų. Išlikusieji matė Leningrado kalėjimo senose estų kalinių krauju įrašytus žodžius: "Aš tikiu, kad Estija bus laisva, aš tikiu į Estijos prisikėlimą, aš tikiu į estų tautos nenutrūkstamą egzistenciją". Šiuo šūkiu laisvieji estai pasaulyje vadovaujami ir veikia.

BAIGIAMA SUSITARTI

DE GAULĖ UŽ LAISVĄ ALŽIRĄ

Po šešerių metų aršių partizaninių kovų Alžyro nacionalistai baigia susitarti su Prancūzijos vyriausybe. Prezidentas de Gaulle numato pats asmeniškai paskelbti Alžiro nepriklausomybę. Ligi šiol susitarta šiais punktais:

★ Abi pusės sutiko, kad Alžire būtų pravestas referendumas atsisakiant gyventojų, ar nepriklausomas Alžiras stotų į sąjungą su Prancūzija.

★ Prancūzija atsisako savo laivyno bazių Alžire.

★ Visi Alžire gyvenę europiečiai per pirmuosius penkerius nepriklausomybės metus automatiškai tampa Alžiro piliečiais. Tie europiečiai, kurie pasilaiko prancūzų pilietybę pradžioje bus laikomi "privilegiuotais" svetimšaliais. Jų nuosavybė garantuojama, jie gali net turėti savo mokyklas, tik turį nuosaliai laikytis nuo politinio aktyvumo.

★ Nepriklausomo Alžiro vyriausybė amnestuoja visus krašto gyventojus, tarnavusius prancūzų administracijoje ir kariniuose daliniuose.

★ Alžiras pasižada viešai nekelti prancūzų vykdytų žiaurumų krašte ir nesudarinės bylų Niurnbergo teismo pavyzdžiui.

★ Alžiras gauna prancūzų Saharą su sąlyga, kad prancūzų žibalo versmės priklausys Prancūzijai.

★ Sudarius provizorinį komitetą, kuris perimtų krašto administraciją, kol bus sudaryta pastovi vyriausybė, tuoj sudaromos karo paliaubos.

ri reguliariai gauna visą periodiką ir išsinešantis knygas, nekeliant jų apie patį vidaus įrengimą. Panašiai yra ir kitur. Tuo tarpu pas mus apie tai net nekalbama.

L.D.

★ Vidaus tvarkai palaikyti po paliaubų sudaromi policijos vienetai su 80 proc. alžiriečių ir 20 proc. prancūzų.

Jis atliko savo!

Amerikiečių astronautas plkn. John Glenn vasario 21 d. tris kartus apskrido aplink žemę išbūdamas erdvėje 4 valandas 27 minutes. Skridimas buvo labai sėkmingas, ir kapsulė su astronautu nusileido numatytoje vietoje šešių mylių tikslumu. U.S.A. prezidentas Kennedy apdovanojo plkn. Glenn ypatingu medaliu. Po pasisekusio skridimo Sov. Rusijos valdžios pareigūnai pasveikino J. Glenn ir drauge amerikiečius su pasisekimu.

Dėl įvairių techninių kliūčių ir nepalankaus oro ši pirmoji amerikiečių astronauto kelionė buvo dešimtį kartų atidėta, vis tik plkn. Glenn po įtempto laukimo ir išgyvenimų skridimo metu jaučiasi labai gerai.

Šis sėkmingas bandymas amerikiečiams akivaizdžiai pakėlė nuotaiką, ir jie su pasitikėjimu žiūri į tolimesnius žygius.

Nors oficialių komunikatų nėra, bet plačiai kalbama, kad Kanada ir Jungtinės Amerikos Valstybės gali greitai laiku susijungti į vieną valstybę. Šis susivienijimas pirmoj eilėj būtų ekonominis, tačiau prileidžiamas galimybė ir politinės unijos. Spėjama, Kanados pastūmimą į Amerikos glėbį gali pagreitinti Didžiosios Britanijos įstojimas į Europos bendrą rinką.

NEPAMIRŠKITE

Kovo 3 dieną (šeštadienį) N.S. W. visoje teritorijoje vyksta parlamento rinkimai. Primename visiems lietuviams, priėjusiems Australijos pilietybę, šių rinkimų nepraleisti, kad vėliau netektų mokėti įstatymais numatytų baudų. Rinkimų laikas nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro.

ALGIRDO ŠIMKŪNO

GRAFIKOS DARBŲ PARODA

BARRY STERN GALERIOJE
28 GLENMORE RD., PADDINGTON

nuo kovo 1 d. iki kovo 13 d.

Paroda atidara:

darbo dienomis 10 — 5.30 val.
šeštadieniais 9.30 — 12 val.

TRUMPAI iš visur

Iš Amerikos skelbiama, kad Indonezija galutinai nusistatė savo ginčą su Olandija dėl Vak. Gvinijos baigti derybų keliu. Nežiūrint šių optimistinių priedaidų Indonezijoje karinis pasirengimas vyksta pilnu tempu. Šalia reguliarios kariuomenės formuojami savanorių daliniai, pasiryžę išlaivinti Vak. Gviniją iš olandų priespaudos.

Rytų Vokietijoje gydytojų yra toks didelis trūkumas (vienam gydytojui atitenka apie 7.000 žmonių), kad vyriausybė buvo priversta importuoti gydytojų iš kitų šalių kraštų. Nuo 1955 m. į Vak. Vokietiją perbėgo 3.300 gydytojų ir apie 50.000 studentų ir kitų specialistų. Pasiruošimai bėgti visokiais būdais planuojami, ir vyriausybė, susekusi tokius planuotojus suima ir teisia. Išreikšdamas Rytų Vokietijoje gyventojų nuotaiką vienas 78 m. vokiečių iš rytų taip rašo savo dukteriai į Vakarų Vokietiją: "Norėčiau, kad man mirus mano kūną sudegintų ir pelenus supiltų į Elbę. Tai vienintelis kelias iš čia pasprukti".

Sydney sekmadienio laikraštis Sunday Telegraph skelbia, kad lietuvis chirurgas pašalino įsmigusių vinį iš paciento širdies. Pacientas Vincas Maurukas prieš dvidešimt metų, kaip skelbia sovietinė spauda, būdamas kalėjime ir vokiečių nacių kankinamas bandęs nusižudyti. Jis naudodamasis batų bandė įkalti vinį į krūtinę toje vietoje, kur juto plakančią širdį. Vinis buvusi per trumpa ir jis savo tikslo neįvykdęs. V. Naurukas vinį nešiojęs savo širdyje dvidešimt metų.

Britų paleontologinė ekspedicija Pietų Afrikoje atrado pilnus dinosauro griaučius, gyvenusio žemėje prieš 150 milijonų metų.

Dainavoje dainavo Daina!

Retai sydneyjiskiai išgyvena tokių nuotaikingų vakarų, koks buvo vasario 24 d. Dainavos salėje. Tą vakarą Sydney lietuvių Dainos choras, vadovaujamas p. K. Kavaliausko, turėjo tikrai pasigeretą koncertą, o po to jaukų dalyvių pobūrį ir pasilinksminimą. Susidariusi pakili koncerto nuotaika matėsi visų dalyvių veiduose ir akyse, o ypač pačių choristų ir jų vadovo p. Kavaliausko. Dalyviai džiaugėsi išklause tokias skambias ir rūpestingai paruoštas dainas, o patys choristai pasijuto vieną kartą laimingi, kad taip buvo šiltai sutikti ir karštai įvertinti.

Koncertas buvo pradėtas God Save The Queen himnu ir po jo sekė koncerto programoje numatytos dainos. Pirmoje koncerto dalyje sudainuota Jaunimo giesmė — J. Naujalis, Nudavė dukrelę — J. Štarkas, Šeriau žirgelį — M.K. Čiurlionis, Linelį rauna ne viena — J. Švedo ir Motuši motuši — M. Petrauskas. Po dešimties minučių pertraukos choras vėl tęsė savo programą sudainuodamas Šiltas gražus rudenėlis — J. Gruodžio, Pasisejau žalią rūtą — J. Neimono Tykus buvo vakarėlis —

Jungtinės Amerikos Valstybės Nevada dykumoje išsprogino aštuonioliktą bombą numatytoje požeminių sprogdinimų serijoje.

Pagal Jungtinių Tautų statistinius davinius eismo nelaimėse kasmet žūsta virš 100.000 žmonių.

Daugiau nei 2000 žmonių palydėjo į kapus Prancūzijos maršalo Patain žmoną Paryžiuje. Maršalas Petain, pirmojo pasaulinio karo herojus ir Prancūzijos vyriausybės galva vokiečių okupacijos metu, tuoj po šio karo buvo teisiamas už bendradarbiavimą su okupantu.

Vardan sveikatingumo britų gydytojai reikalauja pakelti mokesčius cigaretėms ir juos sumažinti tabakui ir cigarams. Tvirtinama, kad rūkantieji cigaretės greičiau susserga plaučių vėžiu.

Jugoslavijoje vagis nakčia įsilaūžė į vieną Belgrado krautuvę ir bandė atplėsti tos krautuvės seifą. Darbas buvo varginantis ir jis pasidrasinimui kartas nuo karto patraukdavo iš buteliuko. Dar kelis gurkšnelius prarijęs jis prigulė valandėlei pailsėti. Kitą rytą jį prikėlė policija.

KARD. VIŠINSKIS Į ROMĄ

Vasario 16 d. į Romą atvyko Lenkijos kardinolas S. Višinskis, dalyvaui pasitarimuose dėl Vatikano šiais metais kviečiamo visuotinio Bažnyčios susirinkimo. Kardinolas paskutinį kartą Vatikane yra buvęs 1958 m. spalio mėn. (E)

NAUJAS LLK PREZIDIUMAS

Lietuvos Laisvės Komitetas kas metais perrenka savo valdžią. Pereitų metų gruodžio 4 d. sudaryta: pirmininku perrinktas V. Sidzikauskas, sekretorium — dr. A. Trimakas, išdininku — M. Brakas.

J. Švedo ir Kur giria žaliuoja — J. Gudavičiaus. Dalyviams nesiliaujant ploti pakartotinai sudainuota Kur giria žaliuoja ir Barkarolė J. Offenbach (žodžiai V. Kavaliausko, turėjo tikrai pasigeretą koncertą, o po to jaukų dalyvių pobūrį ir pasilinksminimą. Susidariusi pakili koncerto nuotaika matėsi visų dalyvių veiduose ir akyse, o ypač pačių choristų ir jų vadovo p. Kavaliausko. Dalyviai džiaugėsi išklause tokias skambias ir rūpestingai paruoštas dainas, o patys choristai pasijuto vieną kartą laimingi, kad taip buvo šiltai sutikti ir karštai įvertinti.

Koncertas buvo pradėtas God Save The Queen himnu ir po jo sekė koncerto programoje numatytos dainos. Pirmoje koncerto dalyje sudainuota Jaunimo giesmė — J. Naujalis, Nudavė dukrelę — J. Štarkas, Šeriau žirgelį — M.K. Čiurlionis, Linelį rauna ne viena — J. Švedo ir Motuši motuši — M. Petrauskas. Po dešimties minučių pertraukos choras vėl tęsė savo programą sudainuodamas Šiltas gražus rudenėlis — J. Gruodžio, Pasisejau žalią rūtą — J. Neimono Tykus buvo vakarėlis —

Dalyvavo virš trijų šimtų žmonių, kurie dar užtruko besivaikindami ir besikdami. Reikia pripažinti, kad tai buvo didelė įvėntė, už kurią norėtusi tarti nuoširdų ačiū tiek choristams, tiek ir jų vadovui p. K. Kavaliauskiui.

ESTAI AUSTRALIJOJE IR N. ZELANDIJOJE

RASO PEETER LINDSAAR

Šis straipsnis, kurio santrauka čia spausdiname, specialiai Mūsų Pastogei prisiuntė žinomas estų rašytojas ir žurnalistas Peeter Lindsaar. Autorius gimęs 1906 m. pietų Estijoje, studijavo teisę ir nepriklausomos Estijos metais buvo karininkas. Australijoje redagavo estų laikraštį Meie Kodu 1951-55 m. Be daugybės straipsnių Estijos ir kultūriniais klausimais P. Lindsaar yra išleidęs eilę knygų, iš kurių pažymėtinos: Senasis žirgas, pasakojimai jaunimui 1950, Nepatūnas pasirodo uoste, kelionės aprašymai iš Vokietijos į Australiją 1951, Gimtasis miestelis, novelės, Per Australiją, kelionės įspūdžiai 1958 m., Ir kariai dainuoja, dviejų tomų romanas 1959-62 m. ir paskutinė Estai Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje 1962. Peeter Lindsaar gyvena su žmona Regents Parke, turi gražų namuką, į kurį įžengęs tuoj pasijunti patekęs į pačią Estiją. Duoną pelnosi dirbdamas Mitchell bibliotekoje, Sydney. Šiam M.P. numerui iliustracijas iš estų gyvenimo Australijoje taip pat parūpino patsai P. Lindsaar.

Pagal archyvų davinius pirmieji estų emigrantai Australiją pasiekė 1853 m. Bet tai buvo tik atsitiktiniai emigrantai, daugiausiai jūrininkai. Ligi šio šimtmečio pradžios Australijoje tikrų estų buvo apie 20 ir viena moteris. Prasidėjus pirmajam pasauliniam karui (1914) Australijoje buvo jau 124 asmenys. Pagal 1933 m. gyventojų surašymą asmenų, gimusių Estijoje jau priskaičiuojama apie tūkstantį (997), o 1947 m. gyventojų statistika rodo 1102 estus. Po karo prasidėjus didesnei emigracijai estų skaičius pakilo iki 6549 (1954 m. census).

Pati Estija yra beveik išimtinai žemės ūkio kraštas ir jos gyventojai daugumoje kaimiečiai, tuo tarpu emigravusieji į Australiją daugumoje įsikūrė miestuose.

Australijoje estų centras yra Sydney ir N.S.W. Kitose Australijos vietovėse estų yra labai retai arba net visai jų nėra.

1925 m. Sydney mieste įkuriamas estų bendruomenė, kuri nenutrūkstamai veikia iki dabar. Pirmasis estų teatro spektaklis pastatytas 1928 m., o sekančiais įkuriamas estų biblioteka, kuri jau 1929 m. turėjo 2319 tomų knygų. Drauge išdygo apie tą patį laiką ir kitos institucijos savaitgalio mokykla, mišrus choras, tautinių šokių ratelis ir kt. Pirmosios estų kalba pamaldos buvo laikomos 1927 m. ir 1930 m. atsirado pirmoji estų baptistų kongregacija. Liuteronų kunigo Kurt Gielov pastangomis 1935 estų kalba išėjo religinis laikraštėlis, kuris sekančiais metais sustojo. Estų savaitraštis pradėtas leisti tik 1949 m., o žurnalas 1956.

1940 m. estai pasistatė savo namus su sale, scena ir keliais kambariais repeticioms, kurie buvo gerokai praplėsti 1958 m. Glaudžiam bendradarbiavime su australų Socialinės Tarnybos Depar-

tamentu estai įsigijo senelių ir poilsio namus 55 mylios nuo Sydney, Thirlmere. Šioje apylinkėje yra estų kaimelis, kuriame gyvena apie 65 estai fermeriai, turį paukščių ūkius. Ten pat yra ir visų tikėjimų išpažintojams bažnyčia, pastatyta 1938 m.

Kultūrinis estų gyvenimas Thirlmere pasireiškė apie 1948 m.: įsteigė choras, pastatyta bendruomenės namai su sale ir scena, atidaryta biblioteka su 70 knygų. Liuteronų pamaldos čia pradėtos kaip Sydney (1934-35), tačiau liuteronų parapija pradėta organizuoti tik 1953 m. Be Sydney ir Thirlmere dar yra įsikūrusių estų ir Newcastle, Wollongong, tačiau jie šiose vietovėse skaičiuojami tik dešimtimis.

Be minėtų vietovių, kitur Australijoje ligi 1947 m. estų buvo labai nedaug. Tik prasidėjus emigracijai jie kūrėsi tiek Viktorijoje, tiek ir Pietų Australijoje. 1951 m. Viktorijoje buvo 1349 estai (iš jų Melbourne 992). Netrukus čia susikūrė aktyvus kultūrinis centras su savo choru, biblioteka ir net namais, kurie buvo atidaryti 1955 m. Jie net nupirko 1960 m. iš švedų jūrininkų misijos bažnyčią savo religiniams reikalsams.

Prieš paskutinį karą apie estus Pietų Australijoje beveik nieko nesigirdėjo, tik po šio karo šioje valstijoje apsigyveno apie 900 estų, iš jų 828 Adelaidėje, kurie savo skaičiumi ir veikla prilygsta melburniškams estams. Sydney estų bendruomenė su 2279 nariais yra didesnė, negu sudėjus Melbourne ir Adelaidėje estus drauge. Nežiūrint mažo skaičiaus, estai ir Adelaidėje įsigijo savo namus 1957 m.

Queensland anksčiau estų favorizuotas kraštas, kuriame ligi 1933 m. prisilaikė apie 8 proc. visų estų Australijoje, dabar žymiai sumažėjo: daugumas iš jų persikėlė

į N.S.W. Brisbanėje buvo net įsteigta 1952 m. liuteronų parapija, kuri likvidavosi 1955 m.

Tasmanijoje gyvena apie 2 proc. visų Australijos estų: 45 Hobarte ir apie 50 Launcestone.

Canberroje yra apie 100 estų, kurie didesnio kultūrinio aktyvumo neparodo.

Pirmieji estai emigrantai, atvykę į N. Zelandiją užregistruoti 1900 m. 1921 m. jau buvo 24 estai. 1951 m. jų skaičius siekė 212, o 1956 m. jau buvo 240. Šiandien su naujagimiais N. Zelandijoje priskaitoma ligi 270 asmenų. Kultūrinė estų veikla N. Zelandijoje aktyviau pradeda reikštis nuo 1950 m., kur Wellingtone ir Aucklande įsteigta estų klubai.

Palyginamoji statistika

Pagal 1954 m. davinius Australijoje gyveno: estų — 6549, latvių — 17357, lietuvių — 8444.

N. Zelandijoje: estų — 240, latvių — 538 ir lietuvių — 207.

Estų leidiniai Australijoje

Pirmoji estų kalba knyga išleista Australijoje buvo giesmynas 1940 m. Pirmoji originali estišką knyga (romanas) pasirodė 1950 m. Sydnejuje išleistas 4 estiškos knygos, 1 kalendorius ir 1 estų autorius knyga angliškai. Adelaidėje buvo atspausdinta dvi estiškos knygos 1956 m. ir Melbourne 1 drama, spausdinta rotatoriumi. Iš estų gyvenimo ir veiklos Sydnejuje pagaminti 8 filmai, Melbourne — 8. Sydnejuje išleistos trys estų dainų plokštelės ir dvi Melbourne.

★

Estų Bendruomenės komitetas įsteigtas 1952 m., Sporto klubų valdyba (iš viso yra 5 sporto klubai) 1952 ir estų studentų organizacija pradėjo savo veiklą 1955 metais.

Estų Kultūros dienos įvyko Sydney 1954 ir 1961 m., Melbourne 1955 ir Adelaidėje 1958. Estų Sporto šventės Melbourne 1954, 5 ir 7, Adelaidėje 1954, 8 ir 60, ir Sydney 1956 59 ir 61 m. Estų skautų jamborees Thirlmere 1953-54, Melbourne 1957-58 ir Adelaidėje 1958-59.

stebima iš oro. Prancūzijos lakūnai, skridami pro šalį, visuomet nuleidžia lėktuvo sparną salitui, tuo išgaudindami ponios de Gaulle vištas, o dažnai generolas išėina iš namo atsakyti sveikinimui.

Per 12 metų ir, grįžęs į vyriausybę beveik kiekvieną savaitgalį de Gaulle šiame name randa poilsą (Nukelta į 5 psl.)

Nuotraukoje

C. de Gaulle ir Dr. K. Adenauer

gsmo ašaras, išdidus de Gaulle vedė savo karius pergalės paradede per Champs Elysees.

Pusantrų metų de Gaulle vadavo laikinajai krašto vyriausybei, kurioje buvo ir penki komunistai. Daugumas šalininkų troško vienos partijos savarakiško valdymo, de Gaulle į tai atkirto: "Kaip galima remtis viena partija, jei krašte gaminama virš 200 rūšių sūrių".

Pagalijau vieną skemadienio rytą sausio mėn. 1946 m. suaukęs ministrų kabinetą, generolas de Gaulle visiems paspaudęs rankas pasakė: "Ponai, jūsų darbai vyriausybėje reikiški tik vieno kitų pešiojimu partinėse kovose. Tai yra priešinga mano principui, ir nesantaikoje vyriausybė netenka autoriteto. Dėl šios priežasties aš nutariau atsisakyti".

Po metų de Gaulle grįžo į politiką, bandydamas suorganizuoti naują politinę partiją, bet nesulaukęs pritarimo ir pasipirties jis galutinai pasitraukė į nuošalų gyvenimą.

140 mylių į pietus nuo Paryžiaus, Colombey-les-Deux-Eglises, prie La Boissierie yra keturių akurų ūkelis, kurį de Gaulle nusipirko prieš 20 metų. Prie didelio akmeninio namo yra gėlių lysvė Lorraine kryžiaus formos, aiškiai pa-

EUGENIJA ŽALINKEVIČAITĖ — JONUŠIENĖ

— Kas žino, o gal gyvenimas tėra tik mirimas, kai mirtis bus gyvenimas.

Euripidas

Vasario 19 dieną 10 val. negailingai mirė išskyrė iš Sydnejaus lietuvių tarpo Eugenija Žalinkevičaitė — Jonušienė. Dar taip neseniai plakusi širdis sustojo amžinajam poilsiui, ir gyvenimo vargų bei rūpesčių mačiusios akys užmigo pomirtiniu miegu. Mirtis, kaip yra išsitaręs didysis prancūzų rašytojas V. Hugo, nėra naktis, bet šviesa; nėra pabaiga, bet pradžia; nėra niekas, bet amžinybė.

Savo gyvenimo pradžią pradėjusi tremtyje, velionė jį užbaigė taip pat toli nuo savo brangios Tėvynės, kurią ji taip mylėjo, jai ilgą laiką dirbo atiduodama jai savo jaunystės gražiausias dienas, garsindama ją savo mylimiausioje meno šakoje — balete.

Gimusi Petrapilyje, 1905 metais gruodžio 27 dieną auksakalnio šeimoje, E. Žalinkevičaitė — Jonušienė, vos trijų metų sulaukusi, pergyveno savo pirmąjį žiauriosios mirties smūgį — mirė tėvas, palikdamas žmoną ir dvi mažas dukreles svetimaime krašte. I-jam P. Karui pasibaigus, 1918 metais, ji su savo šeima grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune, kur pradeda lankyti "Aušros" gimnaziją. Įsikūrus pirmajai Lietuvos Baletui Studijai, velionė Eugenija įstoja į ją ir baigusi, pradeda 1921 metais šokti Lietuvos Valstybiniam Teatru. Turėdama didelį ryšį ir nepaprastą gabumą, greitai laiku įina išskyla į pirmiaujančias šok-

LIETUVIAI BALTUOSE RUMUOSE

VASARIO 16 D. KENNEDY PRIĖMĖ LIETUVIŲ DELEGACIJĄ

Paskutinėmis žiniomis, vasario 16 d. Vašingtone, Baltuosiuose Rūmuose, JAV prezidentas John F. Kennedy priėmė lietuvių visuomenės delegaciją. Gautais pranešimais, galutinis lietuvių delegacijos sąstatas buvo sutartas Amerikos Lietuvių Tarybos Vykd. Komiteto su JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba.

Senatorių Kennedy išrinkus JAV prezidentu, tai pirmasis jo pasimatymas B. Rūmuose su JAV lietuviškos organizuotos visuomenės atstovais. Tuo būdu, kaip pastebėjo JAV lietuvių spauda, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 44 metinės JAV, drauge ir laisvojo pasaulio sostinėje — Vašingtone šiais metais minimos ypatingai. Prez. Kennedy priėmęs gausią lietuvių delegaciją jai patikrino tolimesnį ir nepakeičiamą JAV vyriausybės nusistatymą nepripažinti sovietų įvykdytos Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų okupacijos.

Tą pačią dieną Vašingtone įvykus Kongreso posėdžiui tiek Senate, tiek ir Atstovų Rūmuose lietuvių nepriklausomybės paskelbimo ir paversto krašto reikalais kalbėjo visa eilė senatorių ir keliasdešimt Atstovų Rūmų narių. Prieš Kongreso posėdžiui prasidedant abiejose rūmuose lietuvių dvasininkai sukalbėjo atitinkamas invokacijas. Kongreso narių kalbos ir invokacijų sukalbėjimas vasario 16 d. praga jau yra virtusios tradicija ir šiuo požiūriu čia daug nuopelnų tenka ALT'ui. Paskiros JAV valstybės vasario 16 d. paskelbė proklamaciją.

Šia proga prisimintina, kad kiekvienais metais JAV prezidentai, valstybės sekretoriai padaro atitinkamus pareiškimus. Štai, 1961 m. JAV viceprezidentas L. B. Johnson pareiškė, kad "laisvės draugai jungiasi su lietuvišiais šiai dienai prisiminti. "Jis toliau papabrėžė: "Tėdos Dievas, kad balsas tu, kurie pasirašė nepriklausomybės dokumentą, tvirtai kalbant už tikrą laisvę, niekad nenutolėtų tiems tėvynainiams, kurie ateina po jų." "Ta proga JAV valst. sekretorius Dean Rusk savo laisšką Lietuvos Atstovui J. Kajeckui, šį pasveikinęs Lietuvos Nepriklausomybės proga, primygtinai papabrėžė, kad "JAV vyriausybė, atsakydama pripažinti Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą, remia Lie-

tuvos žmonių reikalavimą, siekiant laisvos ir nepriklausomos tautos sąlygų. "Jis pareiškė viltį, kad lietuvių tautos teisingo tikslo siekimas ją atves prie laimėjimo.

Lietuvių visuomenės atstovų lankymasis pas JAV prezidentus nėra pirmas. 1940 m. JAV lietuviai sudarė tarpsovinę delegaciją ir ji 1940 m. spalio 15 d. buvo priimta pas tuometinį JAV prezidentą F. Roosevelta. Jo žodžiai prisimintini ir šių dienų sąlygose — jis lietuvių delegacijai pareiškė, kad "Lietuvos nepriklausomybė nėra panaikinta, bet tik laikinai nuslopinta, kad JAV dės visas pastangas atsteigti Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų nepriklausomybę ir kad ji vėl bus laisva. "Lietuviai, vadovaujant ALT Vykd. Komitetui, dar buvo apsinke ir pas kitus JAV prezidentus Baltuosiuose Rūmuose prez. H. Trumaną ir D. D. Eisenhowerį.

Prez. Kennedy šiais metais vasario 16 d. priėmus lietuvių delegaciją, prisimintini jo anksčiau buvę pareiškimai Lietuvos ir lietuvių tautos adresu. Dar 1953 m. būdamas senatoriumi, Kennedy štai kaip kalbėjo: "Aš didžiuojuos tuo, kad mūsų vyriausybė niekad nepripažino sovietų neteisėtai įvykdytos Lietuvos aneksijos 1940 m. Laisvę mylį žmonės Lietuvoje, milijonas Amerikos lietuvių ir visi kiti Amerikos piliečiai atnaujina savo ištikinimą, kad Lietuva neper tolimiausioje ateityje vėl užims teisėtą vietą laisvųjų tautų šeimoje". Po metų, 1954 m. senatorius Kennedy senate kalbėjo: "Padrąsinkime lietuvių pasipriešinimo dvasią, nes tuo būdu ne tik pagreitinamas laisvos Lietuvos respublikos atstatymas, bet drauge užtikrinamas ir Amerikos saugumas. "Pagaliau, 1960 m. vasario 23 d., jau Kennedy paskutinius metus buvus senatoriumi, jis ryšium su buvusia Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo švente, iškėlė tai, kad nepaisant 20 sovietinio pavergimo metų, lietuvių tauta išlaikiusi gyvą tautinę dvasią. Jis ta proga perskaitė ir Bostone priimtą rezoliuciją, kurioje papabrėžta, kad JAV vyriausybė Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų išlaisvinimo klausimą įrašyti kaip pagrindinį reikalą į JAV užsienio politiką. Buvo nurodyta, kad JAV vyriausybė Lietuvos bylą turinti iškelti Jungt. Tautose. (E.)

DIDYSIS PRANCŪZAS —

CHARLES de GAULLE

Vienas iš ryškiausių XX amžiuje asmenybių pasaulyje skaitomas Charles de Gaulle.

Daug pasaulyje apie jį kalbama ir daug įvairių nuomonių apie jį. Sakoma, kad jis yra labai kieto būdo ir nenusišleidžia nei draugui, nei priešiui. Politikai jį laiko sunkiai sukalbamu, savo nusistatymo nekeičiančiu, kompromisų neieškančiu ir lygina jį su "marmoro statula". Jo gerbėjai jį laiko ypatingai toli pramatančiu pasaulio politikoje, išmintingu, pasiaukojusiu.

De Gaulle yra daug "žmoniškėsnis", negu daugumas mano. Nors jis atrodo lyg būtų ledinis, bet po tuo ledu ir granitu teka šiltų jausmų srovė. Jis iš tikrųjų yra labai jausmingas, o jo širdyje didžiausia aistra yra pati Prancūzija. Ir ne prancūzai bet pati Prancūzija, kuri jam yra lyg deivė, negalinti nusižengti savo veiksmuose, dažnai skriaudžiama ir dažniausiai pačių prancūzų. De Gaulle savo gyvenimą yra pašventęs kovai už ją.

Jei pažvelgsime į Charles jaunystę, kada jis su savo keturiais broliais, žaisdavo mediniais kareivukais, Charles kareivukai visuomet turėdavo būti prancūzų uniformose, kitaip jis žaidimo atsisakydavo. Sakoma, jis savo patriotinę dvasią paveldėjęs iš tėvo, kuris dėstė filosofiją ir prancūzų literatūrą, auklėdamas savo vaikus griežtoje prancūziškoje dvasioje.

Karininkai jį prisimena iš karo mokyklos laikų kaip drausmingą, pareigingą, ypač labai gabų pamokas atsakinėjantį aiškiai, sklandžiai, o po to vėl atsisėdantį į suolą "lyg medinį".

Pirmajame pasauliniame kare jis buvo tris kartus sužeistas, o paskutinio sužeidimo atveju pakliuvęs į vokiečių nelaisvę, kur praleido 32 mėnesius. Jo nelaisvės draugai jį prisimena kaip vaikščiojančią karo istorijos enciklopediją; paklaustas apie praeities kautynes, jis viską atpasakodavo iki mažiausių smulkmenų, lyg tai būtų knygos lapas, o ne žmogus.

Po pirmojo karo audrų susipa-

žinęs su Ivonne Vendroux, po penkių mėnesių draugystės ją vedė.

Būdamas 30 m. de Gaulle parašė knygą, nurodymamas, kaip reikėtų ginkluotis. Jo knyga prancūzų buvo ignoruojama, bet vokiečiai ją skaitė ir žinias pritaikė praktikoje. Philippe Barres, parašęs de Gaulle biografiją, apie jį pirmą kartą išgirdo iš von Ribbentrop, vokiečių užsienio reik. ministerio:

— Mūsų žinovai įrodė, kad jūs Maginot Linija lengvai gali būti pralaužta mūsų tankų ir, kiek teko patirti, jūsų geriausias technikas su ta mintimi sutinka taip pat.

— Koks? — paklausė Barres.

— Pulkininkas Charles de Gaulle.

Prasidėjus karui, vienintėlis prancūzų stipresnis pasipriešinimas buvo vadovaujant de Gaulle, kuris tuomet būdamas brigados generolu ketvirtoje šarvuotųjų divizijoje, sunaikino vokiečių prieitį prie Abbeville — vienintėlę sąjungininkų pergalę "žaibo kare".

Prancūziją okupavus vokiečiams, de Gaulle, pasitraukęs į Angliją, organizavo prancūzų dalinius ir pogrindį kovai prieš okupantą. Prancūzų kovotojams tos dienos atrodė tikrai tragiškos ir beviltiškos. Pats de Gaulle savo atsiminimuose rašo: "Atvykęs į Angliją jaučiausi visiškai nusivylęs ir vienišas".

De Gaulle ginčai karo metu su Rooseveltu ir Churchill liko neužmirštami. Viena susitikime Casablancaje saugumo tarnautojas, kuris buvo pasislėpęs pasikalbėjimo metu už užuolaidos, jau buvo nekreipęs revolverį į tą "svetimšalį jūzlių kari". Churchill vėliau jį suprato ir savo prisiminimuose rašo: "Jis turėjo būti jūzlius įrodymas, kad nėra pastumdėlis".

De Gaulle prisipažįsta: "Aš jaučiausi per silpnas, kad pasiduociau".

Pagaliau po ketverių metų kovos laimėta laisvė; Paryžiaus gatvėmis važiuo vėl prancūzų tankai, žmonės gatvėse šluostė džiau-

gsmo ašaras, išdidus de Gaulle vedė savo karius pergalės paradede per Champs Elysees.

Pusantrų metų de Gaulle vadavo laikinajai krašto vyriausybei, kurioje buvo ir penki komunistai. Daugumas šalininkų troško vienos partijos savarakiško valdymo, de Gaulle į tai atkirto: "Kaip galima remtis viena partija, jei krašte gaminama virš 200 rūšių sūrių".

Pagalijau vieną skemadienio rytą sausio mėn. 1946 m. suaukęs ministrų kabinetą, generolas de Gaulle visiems paspaudęs rankas pasakė: "Ponai, jūsų darbai vyriausybėje reikiški tik vieno kitų pešiojimu partinėse kovose. Tai yra priešinga mano principui, ir nesantaikoje vyriausybė netenka autoriteto. Dėl šios priežasties aš nutariau atsisakyti".

Po metų de Gaulle grįžo į politiką, bandydamas suorganizuoti naują politinę partiją, bet nesulaukęs pritarimo ir pasipirties jis galutinai pasitraukė į nuošalų gyvenimą.

140 mylių į pietus nuo Paryžiaus, Colombey-les-Deux-Eglises, prie La Boissierie yra keturių akurų ūkelis, kurį de Gaulle nusipirko prieš 20 metų. Prie didelio akmeninio namo yra gėlių lysvė Lorraine kryžiaus formos, aiškiai pa-

Inžinerijos studentas, kai jaunesnysis — Kipras šiais metais pradeda studijuoti tame pačiame Sydnejaus universitete Civilinę Inžineriją.

Velionė Eugenija nuo pat ankstyvųjų savo jaunystės dienų turėjo savo gyvenimo tikslą ir žinojo kam jinai gyvena ir ko jina siekia. Anksčiau — profesinis tikslas, vėliau — šeima, kuriai ji atidavė ne tik savo motiniškas dvasines, bet ir fizines jėgas. Ir tur būt, kaip daugelį kartų ji yra išsireikšusi savo artimiesiems, nebūtų buvę didesnio jai malonumo gyvenime, kaip pamatyti savo vaikus, baigusius augstąjį mokslą. Nors vėžio liga ir paėmė iš savo šeimos tarpo žmoną, motiną ir dukrą, tačiau motiniškas troškimas tikrai bus neapvilts, ir jaunieji sūnūs išpildys tai ko jų brangi mama taip troško.

Vasario 23 dieną Camperdown'o lietuvių bažnyčioje už velionę buvo atlaikytos gedulingos pamaldos ir ji, gausaus būrio giminių, draugų bei pažįstamų buvo palydėta į amžinąjį poilsio vietą — Rookwood'o kapinių lietuvių sekciją. Sydnejaus kapelionas kun. P. Butkus, būdamas velionės vyro gimnazijos draugas, tarė jautrų ir gražų atsisveikinimo žodį, nušviesdamas velionės gyvenimą ir jos darbus. Naujai supiltas kapas buvo apdengtas gausiomis gyvų gėlių puokštelėmis.

Velionė paliko vyrą, motiną, du sūnus, Lietuvoje seserį, gerai žinomą teatro artistę ir rašytoją E. Žalinkevičaitė-Petraskienę su jos šeima, bei daug draugų, kuriuose jos atmintis dar bus ilgai, ilgai gyva.

Tegul tolima nuo Tėvynės Pietų Kryžiaus žemė, Tau Eugenija, suteikia amžinąją ramybę ir poilsį.

A. L-tis.

BENDRUOMENEI AKTUALU

(PASIKALEJIMAS SU KRAŠTO V-BOS. P-KU INŽ. B. DAUKUM)

Bemedžioldamas smulkias žinles įsigėdžiau ir stambesnio grobio. Pasiryžau lįsti į paties liūto olą. Nors buvo gerokai vėlu, aš išdrįsau pasibelsti į duris. Atidarė pats Krašto Valdybos pirmininkas inž. B. Daukus.

— Atsiprašau, Pone Pirmininke, kad taip vėlai, — kreipiausi užsikirsdamas...

— Prašom, prašom, — šypsodamasis šeimininkas ištiesė ranką ir pavadino vidun. — Matai, aš esu visuomenės tarnyboje, tad reikalui esant mano durys visados atviros.

— Kaip matote, vaikščioju žinles meskeriodamas. Esu tikras, kad tenkinant smalsumą neatsisakysite pasidalinti su Mūsų Pastogės skaitytojais savo ir taip pat Krašto Valdybos rūpesčiais ir džiaugsmais. Manau, ir Jums ne naujiena, kad Australijoje įsteigta nauja Tautos Fondo atstovybė. Ar tuo reikalu neturėjo pasirūpinti pati Krašto Valdyba?

— Ne visai. 1960 metų suvažiavime ALB Krašto Taryba aiškiai pasisakė už vieningą Lietuvos laisvinimo reikalų vadovavimą ir tuo pačiu vieningą fondą. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba šitokį nusistatymą ir Tarybos nutarimą užgrybė. Štai ką rašo jos pirmininkas Dr. J. Sungaila: "Jūs Krašto Tarybos nutarimus laisvinimo darbų reikalu sveikiname ir Jums pilnai pritariame. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba yra nutarusi imtis žygių vieningo centro bei vieningo fondo atstatymui". ALB Krašto Valdyba sekama Krašto Tarybos duotas direktyvas nesimė Australijoje atgaivinti Tautos Fondo atstovybės. Krašto Valdyba lygiai toleruoja visus laisvinimo darbus, fondus ir nedaro jokių kliūčių jų organizavimui bei lėšų telkimui, tačiau tiesiog jų nerems tol, kol nebus įkurtas vieningas fondas arba kol Pasaulio Lietuvių B-nės Valdyba ir ALB Krašto Taryba neduos tuo reikalu kitokių direktyvų.

— Nors esu Mūsų Pastogės bendradarbis ir žinau šį tą, bet manau, skaitytojai būtų patenkinti patyrę daugiau apie savo laikraštį iš paties leidėjo — Krašto Valdybos. Juk įvyko ir, rodos, tebevydomos atitinkamos reformos tiek redakcijoje, tiek ir administracijoje. Ką Jūs turėtumėt šiuo reikalu išsiaiškinti?

— Kaip žinote, praėjusių metų pabaigoje šlyjančios sveikatos sumetimais iš redaktoriaus pareigų pasitraukė Julius Vėteikis ir jo vieton pakviestas Vincas Kazokas. Toks pasikeitimas nėra labai naudingas laikraščio, ypač turint galvoj, kad redaktorius rūpinasi taip pat skelbimais, tačiau žinant naujo redaktoriaus pajėgumą, manau, laikraštis turinio atžvilgiu nenukentėjo. Kiek žinau, redaktorius greitai laiku numato paskelbti skai-

tytojams anketą prašydamas skaitytojų pasisakyti dėl Mūsų Pastogės turinio. Čia galės patys skaitytojai pareikšti savo nuomonę, siūlyti, kas keistina, pagirti ar paiekti.

— Kiek žinau, pone Pirmininke, kaipieną yra varoma arši akcija prieš Mūsų Pastogę. Ar jaučiama to įtaka į M.P. prenumeratorius?

— Nepasakysčiau, kad tokios įtakos būtų. Kiek teko patirti, to pasekoje netekome vieno skaitytojo, o įskaitant pernai pravestoją vėjus rezultatų skaitytojų skaičius žymiai pašoko. Ta proga tenka padėkoti visiems vėjus talkininkams, o ypač J. Valiui, kuris vienas surinko virš dešimties naujų prenumeratų. Tai yra pavyzdys visiems, o ypač Tarybos atstovams, kurie neturėtų pasitenkinti vien dalyvavimu suvažiavime, o kon-

krečiai prisidėti darbu tiek gyvinant bendruomenės veiklą, tiek ir rūpinantis jos ištekliais. Krašto Valdyba džiaugiasi nauju skaitytojų prieaugliu ir nuoširdžiai juos sveikina.

— Įdomu būtų patirti, kaip su prenumerata? Ilgą laiką laikraščio prenumerata pastoviai išsilaikė nekitusi, nors visur kainos pašoko.

— Čia gana opus klausimas. Reikia priminti, kad paskutinį kartą prenumeratos pakitimai įvykdyti 1955 m. Nuo to laiko viskas beveik dvigubai pabrango, o pajamos, turint mintį skelbimus, turi tendencijos mažėti, nes siuntinių į Lietuvą agentūros baigia išnykti. Tektų ypatingą dėmesį kreipti į skelbimus — galimai gauti jų daugiau. Štai pagrindinė priežastis, kodėl susirūpinta ir administratorium, kuris galėtų pašvesti ir dienos metą M.P. reikalams. Tenka apgailestauti, kad dabartinis administratorius negali dienos meto skirti šiems reikalams, nes dirba įmonėj. Šiaip ar taip atrodo, kad laikraščio prenumerata gali

būti pakelta nuo šių metų antrojo pusmečio. Žinoma, užsimokėjęs iki to laiko už visus metus nebus prašomas papildomo mokesčio. Tenka dar priminti, kad skaitytojai labai nereguliariai apsimoka už savo laikraštį, kas labai apsunkina sąmatos vykdymą.

— O kaip, pone Pirmininke, yra su Australijos Lietuvių Metraščiu? Visuomenėje vaikščioja visokių kalbų ir gandelų.

— Metraštis jau baigiamas spausdinti. Remiantis p. J.A. Jūragio pareikšimu, jis bus atspausdintas š.m. liepos pradžioje. Beliks tik įrašimas ir tuoj bus pradėtas jo platinimas.

— Ką pasakytumėt apie šiais metais įvyksiančias Lietuvių Meno Dienas?

— Čia yra netiesioginė mano sritis. ALB Krašto Kultūros Taryba, kiek žinau, netrukus žada tuo reikalu plačiau painformuoti. Mano žiniomis, Meno Dienoms ruošiamasi pilnu tempu.

— O ką, pone Pirmininke, veikia mūsų jaunimas? Kokie santykiai jaunimo organizacijų su pačia Krašto Valdyba?

Su pasigerėjimu stebiu gražiai veikiančias skautų, sportininkų, studentų ir ateitininkų organizacijas. Vis dėl to pastebimas, per mažas tarpusavio bendradarbiavimas tarp atskirų vienetų. Krašto V-ba deda pastangų sustiprinti tą tarpusavio jaunimo organizacijų bendradarbiavimą. Esame numatę, prie visų didesniųjų apylinkių, sudaryti jaunimo organizacijų komitetą, (iš apylinkėje veikiančių organizacijų), kuris aptars ir plės tarpusavio bendradarbiavimą. Syndėjui, jaun. organizacijų komitetas jau sudarytas.

Jau nuo 1960 m. pabaigos skautų (LSS. A.R.), sportininkų (ALFAS) ir studentų (ALSS) vadovybės yra paskyrusios savo atstovus prie Krašto V-bos, kurie su K. V-bos nariu jaunimo reikalams sudaro Krašto V-bos patariamąją komisiją jaunimo reikalams. Ši komisija numatėsi įvesti Australijos lietuvių Jaunimo Sekmadienį (jaunimo šventę); tariamasi dėl priminiausios šventei datos. (Tokia šventė Adelaidėje jau prigijusi).

Krašto V-bos santykiai su minėtų organizacijų vadovybėmis ir

jų atstovais yra užgirtinai geri. Įvairiose apylinkėse veikia tautinių šokių grupės. Daugeliu atveju, jos globojamos privačių patalynių, bet yra priklausiančių ir Apylinkės V-bos. Aptariamoms galimybės įjungti tautinius šokius į mūsų didžiųjų suvažiavimų šventių programas.

— O kaip yra su Spaudos Baliau? Dalyvių atmintį tebėra gyvi pernykčio spaudos baliaus atsiminimai. Manau, žmonės gali tikėtis ir šiais metais panašius ar net geresnius.

— Gaila, kad Grace Bross patalpų dėl peraugtos kainos šių metų baliiui negalėjome paimti. Turėtume mokėti virš 25 šil. nuo kiekvieno svečio tik už patalpas ir muziką. Trocadero ar Town Hall sales galėtume gauti darbo dienomis ir tai apribotomis sąlygomis. Tokiu būdu teko pasitenkinti latvių patalpomis Strathfield. Taigi, Spaudos Baliaus įvyks rugpjūčio 18 d. latvių salėje. Krašto Valdybos vicepirmininkas A. Jasaitis jau dabar planuoja, kaip svečius labiau patenkinti ir duoti staigmenų.

— Ką daugiau dar galėčiau sužinoti pone Pirmininke? Miesto kalbama, kad Krašto Valdyba metasi į prekybą. Ar teisybė?

— Krašto Valdybai rūpi šalia laikraščio dar ką nors duoti M.P. skaitytojams. Galvota, įieškota, tartasi. Jaunas ir gabus komersantas Algis Kovalskis, G.K.V. Developments Pty. Ltd. direktorius, pasiūlė surasti ir susitarti su prekybos firma, kuri Mūsų Pastogės skaitytojams duotų nuolaidų už joje perkamas prekes. Ši idėja Krašto Valdybai patiko ir jau einama prie jos įgyvendinimo. Jau minėtam p. A. Kovalskiui tarpininkaujant susitarta su prekybos firma "Sydney Wide", kuri teiks nuolaidų iki 40 proc. kiekvienam Mūsų Pastogės skaitytojui, turinčiam Krašto Valdybos išduotą atitinkamą bilietėlį. Tai numatoma vykdyti jau kovo pradžioje. Apie šioje firmoje pirkimo lengvatas, nuolaidas ir vietą bus skelbiama Mūsų Pastogėje.

Pasižiūrėjęs į laikrodį pašokau. "Kiek aš sužinojau" galvojau pats vienas atsiveikindamas su malonių šeiminku ir dėkodamas už jo nuoširdumą. Ku-ka

LIETUVOS ŽVEJŲ UOSTE

Taip atrodo Lietuvoje

(ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI)

Visi vienas kito bijo, visi vienas kitą įtaria, visi baime gyvena. Didžiausią baimę kencia, aišku, tarybinės valdžios atstovai. Jeigu valdžia nedrebėtų, tai tokių grietų suvaržymų ji nebūtų įvedusi. Lietuva, tas laisvas laisvų žmonių kraštas, šiandien paverstas didžiausiu kalėjimu. Be leidimo negalima niekur eiti ir niekur išvažiuoti.

Kol visus leidimus sutvarkė ir palydovai kelionei pasiruošė, tai praėjo kelios valandos. Pradėjome ruoštis ryte, o iš Kauno išvažiavo beveik vidudienį. Kada jau buvome susėdę, tai politrukas priėjo prie mašinos ir tarė:

— Ilgai neužtrukite! Rytoj apie pietus jau turite vėl čia būti!

— Sugrįšime, nesirūpink, — atsakė jam palydovė.

Aš nieko nesakiau, bet man buvo neaišku, kaip mes galėsime nuvažiuoti į Pumpėnus ir grįžti? Kiek aš ten galėsiu su motina pasikalbėti?

Šoferis buvo geras; kelius žinojo. Nuo viešbučio jis pasuko Laisvės Alėja, o vėliau įvažiavo į Ukmergės plentą ir patraukė tiesiai į Ukmergę. Iš Ukmergės patraukė į Panevėžį, o vėliau suko į Pumpėnus.

KAIMIEČIAI, NETEKĘ ŽEMĖS, BĖGO Į MIESTUS

Diena pasitaikė lynota, aptraukta debesimis, lygiai, kaip mano krūtinei. Važiavau motinos pamatyti, bet ant krūtinės buvo toks sunkus akmuo, kad nežinojau, kas daryti. Nesinorėjo net ir su palydovais kalbėti. Palydovė mažai ką tekalbėjo, jos liežuvis visą laiką buvo prikastas, bet šoferis tai ne-

rimavo. Sužinojęs, kad esu atvažiavusi iš Amerikos, tai pradėjo klausinėti, kaip ten žmonės gyvena, kiek uždirba, ką valgo, ar bus karas ir panašiai.

— Tai kada įvedė visokius leidimus? — neiškentusi paklausiau.

— Tuojau po karo, — paaiškino šoferis. — Kaip tik rusų kariuomenė užėmė Lietuvą ir grįžo Sniečkus, tai visoje Lietuvoje buvo uždrausta važinėti be leidimo. Pradžioje uždraudė vaikščioti naktimis, o vėliau uždraudė keliauti iš kaimo į miestą, o prieš porą metų uždraudė jau keliauti ir iš miesto į kaimą.

— Tai kuriam galui įvedė tuos draudimus? — paklausiau.

— Tokia dabar tvarka, — aiškina šoferis. — Kapitalizmas panaikintas įvestas komunizmas, įvesta nauja tvarka, o prie naujos tvarkos daug dalykų uždrausta, reikia leidimų. Pravesti nauji įstatymai, dabar reikia leidimo.

Bet kuriam tikslui juos padarė?

Šoferis negalėjo paaiškinti. Čia trumpai įsimaišė mano palydovė.

— Tokią tvarką turėjo įvesti žmonių gerovei. Po karo viskas buvo išgriauta, iš kaimų žmonės ėjo į miestus, iš miestų žmonės bėgo į kaimus, prie darbų nieko nebuvo, tai turėjo sudrausti važinėjimui.

— Kiek aš lietuvių kaimiečius pažinau, tai jie iš kaimų niekad į miestus nesiveržė, — įsiterpiau.

— Kaimiečiai savo žemę mėgsta, savo gyvulius myli. Jie visą laiką dirba prie namų.

— Savo žemę jie mėgo, bet dabar savo žemės neturi, užtat ir bėga į miestus, — bandė aiškinti šo-

feris, o palydovė nieko daugiau nepasakojo.

NORĖJAU PAMATYTI VAIGAILIŲ KAIMELĮ

Aš jau žinojau, kad Vaigailių kaimo nėra, kad ten šimtmečiais gyvenusieji ūkininkai išvaikyti ir jų namai išgriauti. — Man brolis pasakė, kad motina išvežta už Pakruojus ir Klovainių, kad ji laikinai apgyvendinta kito ūkininko paliktame name. Į tą kaimelį mes ir važiuojame, bet kai mašina pasiekė Stačiūnų laukus, kuriuos kerta tolyn einantis, plentas, tai man labai norėjosi pamatyti gimtinį savo kaimą.

Žinojau, kad kaimas išgriautas, bet man norėjosi bent pro tas vietas pravažiuoti. Toje apylinkėje gimiau, ten galvijus ganiau. Vietos bažnytelėje buvau krikštyta, iš ten į bažnytkaimį išpažinties pirmą kartą ėjau. Ten gražiausias savo jaunystės dienas praleidau. Ten šieną varčiau, rugius kartu su kitais ploviau, vakaravau, kartu su kaimo jaunimu šokau ir dainas dainavau...

— Klausykite, — sakau palydovėi, — užsukite į Vaigailių kaimą. Aš čia gimiau, man norėtusi pamatyti tas vietas, kuriose vaikščioti išmokau. Noriu pamatyti upeiliuką, kuriame maudydavomės; pasižiūrėti į kūdrą, į kurią grumstus mėtydavome... Užsukite, nors trumpam laikui...

Šoferis tuojau pasuko iš vėžių ir, neprivažiavęs į kairę sukančią keliuko, sustabdė savo mašiną. Jei-gu jam būtų leista važiuoti, tai jis tuojau galėtų išsukti iš plento ir patraukti į kaimelį.

PALYDOVĖ UZDRAUDĖ SUKTI IŠ ČEKISTO NUBRĖŽTO KELIO

Palydovė nieko neatsakė į mano prašymą. Kada mašina visai sustojo, tai ji atidarė savo rankinį maišą ir išsitraukė kažkokį popierį. Žodžio netardama, ji per-

skaitė antspauduotą ir parašais patvirtintą raštą, o vėliau tarė:

— Mums įsakyta važiuoti tiesiai į Nadaukius. Ministerio įsakyme nurodytas kelias, kuriuo privalome važiuoti. Mes turime tiesiai ten ir nuvažiuoti ir, bereikalingai laiko negaišindami, tuojau grįžti į Kauną.

— Bet užsukime tikrai kelioms minutėms, — aš josios prašiau. — Aš tik noriu pamatyti, kaip gimtinės mano vietos atrodo po 30 metų.

— Negalime sukti iš nurodyto kelio, — šaltai atsakė palydovė.

— Aš gi niekad daugiau savo gyvenime čia nebegrišiu, — aiškinu toliau. — Aš ir vėl išvažiuoju į Ameriką... Esu tikra, kad niekad daugiau į šias vietas neatvažiuosiu... Leiskite man bent paskutinį kartą pamatyti Vaigailių laukus...

— Neprašykite iš manęs to, ko negaliu Jums leisti, — šaltai ir kietai, tarytum kirmio mūgiais, atkirto vidaus reikalų ministerijos palydovė.

STACIŪNŲ LAUKUOSE PRADEJAU VERKTI

Aš jau nebepajėgiau susivaldyti. Ašaros, kaip žirniai, pradėjo riedėti veidais. Pradžioje dar bandžiau susitvarkyti, bet nebuvo jėgų. Turėjau ieškoti nosinukės, bet ir ji nepagelbėjo.

Šoferis, pamatęs, kad palydovė neleis jam sukti iš rusų policijos nubrėžto kelio, žodžio netaręs, pradėjo judėti. Mašina, siaurais savo ratukais įsirėžusi į minkštą pakelę žemę, nenorėjo judėti. Paspaudęs daugiau gazo, jis vis dėlto išsiritė ant plento. Už kelių žingsnių privažiavęs į Stačiūnus vedantį keliuką, šoferis dar kartą sulėtino mašiną, bet, negavęs jokio nurodymo iš kietasirdės palydovės, įvažiavo į vėžes ir pamažu pasileido tolyn.

Man taip skaudu pasidarė, kad

nebežinojau, ką jiems ir besakyti.

Kai mašina užėjo ant kalniuko, iš kurio turėjau pamatyti Vaigailių sodybas, aplinkui augusias liepas ir kluonus, — nieko nemačiau. Toje vietoje nebuvo nei vieno medelio, jokios pastogės. Mūsų sodyboje, kur gyveno mano tėvai ir die-dukai, bočiai ir prabočiai, nebėliko nei vieno stuoirelio. Iškiristos ne tik tie liepos ir gluosniai, bet obe-lės, vyšnios ir kriaušės. Dviejos kaimo vietose matėsi krūmų grupės. Man brolis pasakojo, kad kaimo liko tik kelios akmenų krūvos, apaugusios diržingais lapuočiais. Greičiausiai, kad tuos lapuočius ir mačiau iš automobilio.

PRADEJAU ĮSMETINĖTI RUSAMS TARNAUJANTIEMS LIETUVIAMS

Gal būtų geriau, jei nieko būčiau nemačius. Būčiau bent įsivaizdavusi, kad Vaigailiai buvo toki, kokius juos palikau prieš 30 metų. Man būtų buvę malonu tokius juos prisiminti.

Pro pradarą mainos langą besiveržias šiltas Lietuvos laukų vėjas šiek tiek mane apamino, atsigavau ir tariu savo palydovams: — Koki žiūrūs žmonės esate... Prašiau, kad leistumėte pravažiuoti pro gimtinius laukus, o Jūs ir to neleidote. Kodėl lietuviai toki kietasirdžiai pasidarė?! Kas gi būtų atsitikę, jei būtume pro buvusias Vaigailių sodybas pravažiavę? Ar komunistinė Jūsų santvarka būtų nukentėjusi? Ar Chruščiovas būtų sužinojęs ir Paleckį už tai apibares? Pagaliau, juk juo abu esate lietuviai. Kaip Chruščiovas būtų galėjęs sužinoti, jei-gu judu nesakytumėte, kad pravažiavome pro Vaigailius? Aš neprašiau, kad būtumėte leidę išlįsti ir po buvusius Vaigailius pasivaikščioti, bet norėjau, kad leistumėte pravažiuoti... Bet Jūs ir to nepadarėte... Nesakykite, kad rusai neleidžia man Vaigailių pa-

matyti. Rusams tarnaujantieji lietuviai man kelią pastodo...

Nei šoferis, nei palydovė nepratarė nė vieno žodžio.

Man šiek tiek lengviau pasidariau, kai išdėsčiau savo širdgėlą. Toliau važiuavome tylėdami. Tikslai mano akys rijo kiekvieną paplėtę valdą.

Mane vėžusi mašina įvažiavo į Nadaukių kaimą. Privažiavusi prie vienintelio namo, įsuko į kiemą, kad nesimaišytų ant kelio. Šoferis pastatė mašiną ties namo viduriu, o mes pradėjome lipti laukan. Dripčiojo smulkus lietus, žemė buvo minkšta, batai klipo į žemę.

Pro langą žiūrėjo sena moteriškė. Netrukus į langą galvą įkišo kita moteris, apsiūsiusi skepetaitę. Maniau, jog tai buvo mano motina.

MOTINA NEPAŽINO PARVAŽIAVUSIOS DUKTERS

Motinos nemaniau beveik 30 metų. Su ja atsiveikinau dar 20 metų nesulaukusi. Buvome didelė šeima, daug brolių ir seserų, bet visiems ji buvo tokia gera, gabalėli savo geros širdies ji visiems lygiai dalino. Man vis atrodė, kad man ji buvo geresnė, negu kitiems. Niekad bereikalingai ji manęs neapibardavo. Jeigu ištardavo žodį kitą, tai man pačiai atrodydavo, kad mane dar stipriau reikėdavo apibarti. Kada man pasitaikė proga Amerikon išvažiuoti, ji pati patarė "daryti tai, ką tavo širdis liepia". Ji pati mane Amerikon išlėdėjo ir palaimino. O aš, ką gi jai padariau? Pradžioje pasijusdavau laisכותi kitą, vėliau, karui pasibaigus, pasijusdavau siuntinių, bet man vis atrodė, kad jai esu grąžinusi tikrai mažą dalelytę to ką motina man buvo davusi.

Išlipusi iš mašinos, vis žiūrėjau į langan sukišusias galvas dvi moteris, bet neatkreipiau dėmesio į senutę, išėjusią ant gonkelių. Marusai neleidžia man Vaigailių pa-

(Nukelta į 4 psl.)

Buenos Aires mieste Vladė Ma
elaitė-Survilienė su savo vyru Be
mediku Survilta turi moterų mad
firmą. Sausio 19 d. Survilai lėktu
vu išvyko į Paryžių ir kitus cent
rus aplankyti keturias pasauli
moterų madų parodas. Jie dar lan
kysis Panamoje, New Yorke, Skan
dinavijos kraštuose, šveicarijoje
Belgijoje, Olandijoje, Italijoje ir
Austrijoje.

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

“VYTIES” VARGAI IR VILTYS

VYTIS I — WEST ADELAIDE 42 — 55

Paskutiniu laiku Vytis žaidė su jauna australų komanda. Turėdami geresnius pakaitalus australai laimėjo rungtynes. Rungtynių pradžioje mūsų žaidė greitis praveržimais ir visą laiką lipo priešui ant kulnų, bet antrame kėliny priešas buvo ištvermingesnis ir lengvai laimėjo prieš mūsų žaidėjus.

Taškus pelnė: Petkūnas 14, Ramonaitis 6, Visockis 6, Lapšys 12, Urmonas 4 ir Daugalis 0.

Vytis II laimi prieš Weigall Oval penkių taškų skirtumu. Šioje komandoje žaidžia: Rakauskas, Gudelis, V. Stankevičius, R. Stankevičius, Kapociūnas, Rudzenskas, J. Morkūnas.

LAIMI IR JAUNIAI

Vyties jaunieji — United Churches 36 — 19

Vyties jaunieji pirmą kartą laimi vasaros pirmenybėse. Aiškiai matosi, jie progresuoja. Pats žaidimas vietomis su klaidomis, bet matėsi ir gerų pusių. V. Stankevičius, Mikuzis, Bernaitis, Radzevičius ir Pocius sudarė pagrindinį penketuką su pakaitalais Kiršas, Jaunutis I ir Jaunutis II. Taškus pelnė: V. Stankevičius 20, Pocius 6, Kiršas 2, Radzevičius 2, Bernaitis 6.

Moterys

VYTIS I — VIKINGS 24 — 59
Vytietės, žaisdamos prieš stipriausias priešininke, neturėjo ga-

limybės laimėti, bet parodė kietą pasipriešinimą. Reikia pastebėti, kad R. Andriūšytė iš keturiolikos baudų pelnė 11 taškų, M. Kelelytė 5, Šiukštėytė 6, O. Kelertaitė 0 ir Baškutė 0.

TINKTINIS

Vytai
VYTIS I — A.S.K. BALTI 1 — 2

Silpnų sudėty vytičiai nepardė kietesnio žaidimo ir pralaimėjo. Už Vytį žaidė: Visockis, Petkūnas, Donela, Daugalis, Jačiūnskis.

VYTIES JAUNIAI HOLLANDIA
14 — 16; 1 — 15.

Nors jaunieji ir turėjo progos pirmą setą laimėti, bet dėl servų pralaimėjo. Daug blogiau žaidė antrame sete pelnydami vos vieną tašką.

Už jaunius žaidė: Morkūnas, Dunda, Zamoiskis, Pocius, Mikuzis, R. Stankevičius, R. Rudzenskas.

Moterys

VYTIS — D.V. (LATVĖS) 0 — 2

Lietuvaitės dar neturi užtektinai davinį nugalėti latves nors pereinamais metais vytičės įveikė latves D.V. tuo pačiu rezultatu. Šiose žaidynėse žaidė: M. ir O. Kelertaitės, N. Vitkūnienė, R. Andriūšytė, O. Mikalainytė ir I. Pečiulytė.

Edas

DIDYSIS...

(Atkelta iš 2 psl.)

sio. Čia jis su žmona praleidžia dienas netrukdomas, čia jis susitinka su savo šeimos nariais: jo ištėkėjusi duktė Elizabeth de Bois-sieu, sūnus Philippe, laivyno karininkas, čia jis praleidžia laiką su savo trimis vaikaičiais; ir čia yra netoliese kapas jo jauniausios dukters Anne, kuri mirė būdama nuo pat mažens luosa mirė sulaukusi 20 metų.

Šiuose namuose de Gaulle parašė savo karo prisiminimus, bet jo savanoriškas „ištrėmimas“ per tuos ilgus metus nepateikė vien apmąstymais ir knygų rašymu. Kelė kartų į mėnesį jis nuvykdavo į Paryžių, pasiklausinėdavo, pasikalbėdavo. Daug jo lankytojų jį ragino sugrįžti į politinį gyvenimą, bet jis atsakydavo: „Numirėlio vaistais neprikelsi“.

Retkarčiais generolas dalyvavo su savo veteranais įvairiuose minėjimuose. Kartą vienas senas karys priėjo prie jo paklausė: „Mon general, ar jūs nebepavies atgal į vyriausybę?“

— Ne, — atsakė generolas, — Dar nesam užtektinai kritiškoje padėtyje, kad manęs prireiktų.

1958 metais Vakarų pasaulyje kilo įtampa ir atsirado tas „kritiškas“ momentas. Staigiai vėl iškilo Charles de Gaulle ir paėmė kraštą į savo rankas, apsaugodamas Prancūziją nuo chaoso ir savižudybės.

Jo pirmoji pasakyta kalba per mūsų ministerio pirmininko pareigas buvo kupina patoso. Tautos atstovai daug ko iš jo nesitiekė. Bet sekančią dieną, svarstant valstybinius reikalus, atstovai šnibždėjo: „Bet jis pasikeitęs! De Gaulle visiška kitokis!“

Asmuo, anksčiau vadinamas „tyliuoju kalnu“, elgėsi visiška laisvai ir mandagiai, jo balsas suminkštėjęs. Jis sveikinosi su kiekvienu, neaplenkdamas net komunistų vado Jacques Duclos.

Taip vadinamas „naujasis“ De Gaulle bandė išvesti kad jo grįžimas į valdžią paremtas tautos va-

lia. Abejojantiems sakydavo: „Nejaugi dar kas galvoja, jog aš noriu tapti diktatoriumi būdamas 67 metų amžiaus?“

Generolui sudarant ministerių kabinetą buvo ir staigmenų. Ponas X, išgirdęs, kad jis numatytas į ministerius, nuvyko pas De Gaulle aiškintis: „Iš tikrųjų aš numatau Tamstą kviesti į ministerius“.

„Bet, generole“, aiškinosi X, — „aš visiškai priešingos nuomonės dėl Alžyro. Taip pat jūs puikiai žinote, aš esu pasisakęs spaudoje prieš jus.“

„Tą aš įvertinu“ — atsakė generolas. Ponas X tapo ministru.

Politikai nustebe sekė tą senąjį šarvuotą generolą sprendžiantį politinius klausimus. Anksčiau jis stengėsi visur „prasilausti“, dabar jis įsijaukė lengvesnių kelių. J. R. Tournoux pasakoja: „Atvykęs JAV Valstybės Sekretorius Dulles užklausė de Gaulle, kaip jis numatęs išspręsti Alžyro problemą, de Gaulle atsakė: „Problemos negali išspręsti su ja nesusigyvenęs“, o kiek vėliau, pagalvojęs, pridėjo: „Pone Sekretoriau, kaip jūs sprendžiate savo negrų problemą?“

Nors jau ir gerokai susenęs, bet fiziniai jis dar yra stiprus. Vizituodamas Afriką jis vaikščiojo tarp vietinių gyventojų ir stengėsi kuo daugiau žmonių asmeniškai pasveikinti. Jo palydovai ir kartu vykę žurnalistai daugiau išvargę, negu pats de Gaulle.

De Gaulle ypač nemėgsta ilgų bereikšmių diskusijų. Vienam ministeriui užbaigus kalbėti, kitas pradėjo: „Aš pilnai sutinku su mano kolegų nuomone, bet...“

De Gaulle jį nutraukė: „Jūs sutinkate? Gerai! Dar kas turi ką pasakyti?“

Kitas ministeris turėjo sunkumų suformuoti pirmuosius sakinius savam raportui. „Jeigu tamsa nesate pasirošęs“, įsikišo De Gaulle, — „reikalą svarstysime sekantį kartą.“

Paprastuose diskusiniuose klau-

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad visi sportininkai privalo dalyvauti Kaziuko mugėje kurios programa sekanti:
11 val. pamaldos Brendan's baz. Bankstowne.

2 val. iškilmingas sporto aikštės atidarymas prie Bankstowno lietuvių Namų „Dainava“.

3 val. tinklinio varžybos Sydney — Bankstown.

4 val. moterų krepšinio varžybos „Kovas“ — Auburn.

5 val. tinklinio varžybos „Vetranai“ — „Kovas“.

6 val. virvės traukimas Sydney — Bankstown.

Be to, bus prarastos stalo ir lauko teniso parodomosios varžybos bei kiti žaidimai.

Mergaičių ir vyrų tinklinio komandos žaidžia uniformuotos.

Sydneyje L.S.K. „Kovas“ Valdyba

Sachmatų skyriui užraš paruošė dail. A. Šimkūnas, už ką Sydneyje sporto klubas Kovas nuosirdžiai dėkoja.

V. PATAŠIUS VĖL LAIMI!

Vasario mėn. 18 dieną įvyko Sydneyje lietuvių, latvių ir estų šachmatininkų žaidimo turnyras, kurį suorganizavo latviai savo namuose Strathfield. Dalyvavo 19 šachmatininkų iš kurių 6 lietuviai.

Pasibaigus turnyrai mūsų šachmatininkas V. Patašius ir latvis L. Svarcs surinko po 16 taškų. Išaiškinimui turnyre laimėjo vardo šie du šachmatininkai turėjo sužaisti tarpusavyje dvi partijas. V. Patašius, kuris neperseniausiai laimėjo Sydneyje lietuvių šachmatų turnyrą, laimėjo nugalėdamas latvi 2-0 santykiu ir tuo pačiu tapo žaidimo turnyro laimėtojas.

Pasibaigus turnyrai visi šachmatininkai buvo pakviesti bendrai vakarienei, kurios metu latvių klubo pirmininkas adv. L. Peics pasveikinęs visus pabaltiečius šachmatininkus įteikė šio turnyro nugalėtojui V. Patašiui gražią pereinamąją taurę kurią skyrė latvių klubas ir pavadino „Kaunas — Riga — Tallinn Cup“.

Panašus turnyras numatytas prarasti kasmet. Vakarienes metu estų ir lietuvių atstovai padėjo latvių klubo valdybai už taip tvarkingą turnyro pravedimą ir už vakarienę. Jaukioje ir draugiškoje nuotaikoje pabaltiečiai šachmatininkai dar daugiau sustiprino tarpusavio bendravimo ryšius. Turnyre dalyvavo žemiau išvardinti lietuvių šachmatininkai ir užėmė sekančias vietas:

V. Patašius 1 v., surinkęs 16 taškų, gyd. I. Venclovas 4 v. — 13 taškų, J. Mašinskis 7-8 v. — 11 taškų, V. Augustinavičius 11 v. — 8 taškų, J. Dambrauskas 13 v. — 7 taškus ir P. Grosas 18 ir pasku-

nusi. Kartais keistai atrodo, kaip kiti karininkai šalia jo savose uniformose susisagstę visus savo medalius, o de Gaulle stovi tik su vienu Lorraine kryžium.

Prezidentas de Gaulle šiuo metu turi vieną tvirtiausių pozicijų, kokią tik yra turėjęs Prancūzijos prezidentas. Jis turi teisę atstatyti ministerių kabinetą, įskaitant ir ministerį pirmininką; paleisti parlamentą, spręsti savarakiškai svarbesnius klausimus bei svarbiu reikalu esant perimti visą tiesioginį krašto valdymą ir teisų tvarkymą.

Kadangi jis rūpinasi daugiau Prancūzijos prestižu, negu savo paties, labai mažas prancūzų skaičius galvoja, kad „le grand Charles“ mesis į diktatorių.

Sulietuvino A. Bukas

VIENTELĖ TIKRA

VODKA

ORIGINALIOSE BONKOSE, KURI VADINASI

STOLIČNAJA

YRA VISADA GAUNAMA PAS

M. PETRONI,

152 Liverpool Rd., Enfield, N.S.W. Tel. UJ 5727.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourne Town Hall)
Tel. 62-2231

— Bostono tarpklubinėse, lietuvių komanda gerai sužaidė paskutines pirmojo rato rungtynes, užbaigusi lygiom su Bostono meistriais — Cambridge 1 2½ — 2½ kitos komandos jiems pralaimėjo.

Šiose rungtynėse Ged. Šveikauskas uždirbo pustaškį, po tašką laimėjo A. Klinovas ir K. Merkis. Pastarasis įveikė G. Proll, naująjį Massachusetts čempioną.

— JAV p-bėse, tarp 12 atrinktųjų, pirmąja L. Evans, seka R. Byrne, Benko, Sherwin, latvis Mednis ir kt. Jų skaičiuje yra meistris Weinstein, kuris netrukus vyks į tarptautines p-bes ir A. Turner iš N. Yorko. Su pastaraisiais dviem, N. Yorko lygos rungtynėse susitiko Gediminas Šveikauskas (jis ruošiasi doktoratui Columbia universitete). Šveikauskas sužaidė lygiom su Weinsteinu ir laimėjo prieš meistrį A. Turnerį.

— „Darbininke“ tilpo, gruodžio 15 d. Tautvaivos laimėta partija, Š. A. lietuvių p-bėse, Clevelande prieš Ged. Šveikauską, gruodžio 22 d. — Škėmos prieš Dr. A. Nasaitį ir gruodžio 29 d. R. Barstaičio laimėta partija Rygoje prieš buv. pasaulio meistrį M. Talį.

— Vilnius įveikė Kauną 68:35, šimto lentų varžybose. Iki tol abu miestai turėjo po 4 laimėjus susitikimus.

M. Merkis

PIGIAUSIAS PERSIUNTIMAS SIUNTINIŲ
I USSR PER ŠVEDIJĄ

NYMAN & SCHULTZ, SYDNEY

184, BROOK STREET, COOGEE, NSW

ALEXANDER WOOLCOTT

VAIDUOKLIS

Aš jums atpasakosiu šį įvykį, kaip aš jį girdečiau iš jaunos amerikietės, praleidusios savo poves-tuvinę kelionę Prancūzijoje, pirmą kartą būdama Europoje. Patogumo dėliai leiskite ją vadinti Maryte.

Ji ir jos vyras vyko automašina iš Beaune į Bourges, kada šis įvykis įvyko. Kažkokio miestelio gale jie pravažiavo pro didžiuliuose sode stovintį geltonai tinkuotą namą. Priešais namą buvo tvenkinys su auksinėmis žuvelėmis.

Pamačiusi šią sodybą, Marytė įsikabino į savo vyro rankovę ir prašė sustoti. Vyras nustebe pažvelgė į ją, o ji pribėgo prie geležinės tvoros vartų ir smalsiai žiūrėjo į žvyruotą taką ir į patį namą.

Marytė grįžo matomai sujaudinta.

— Brangusis, — ji tarė, — tai — mano namai. Tie patys ir su visom smulkmenom.

Jai nereikėjo plačiau aiškinti: metų metais jos šeima iš jos šaipydavosi dėl „josios namo“. Savo dažnuose sapnuose ji visada atsisiradavusi kažkokiam name, apie kurį ji nežinojo, ar toksai ištikrųjų yra ir kokiame krašte. Ji niekuomet neprileido, kad tokia vieta egzistuojanti, ir galvojo, kad tai tik jos pačios pasamoningas tvirtinys. Bet dabar, Prancūzijoje, važiuodama vieškeliais, ji išvydo „savo namą“ savomis akimis.

Po pirmo susijaudinimo ji pralinksėjo ir įsigeidė namą iširti. Gal būtų galima jį išnuomoti savaitei kitai, ir tuo būdu su savo vyrelė praleisti medaus mėnesį jos sapnų namuose...

Jiems artinantis prie tvoros, iš namo išėjo jaunas kunigas. Savo lauzyta prancūzų kalba Marytė užklausė kunigą, ar šių namų šeimininkai esą namie. Kunigas išgąstingai į ją pasižiūrėjo, persižegnojo ir skubotai nužingsniavo keliu miestelio link.

Šiaip jau skeptiškai žiūrėdamas į visą šio „namo reikalą“, jaunasis dabar pasiuko iš savo Marytės, kokią išpuodį padarė jos žargonas šventam žmogui.

Bet abu linksmi patraukė pro vartus į sodą. Ten jie pamatė gyvatvorę karpantį sodininką. Marytė kreipėsi į jį:

— M'sieu, est-ce que vous pouvez me dire... — bet toliau neteko kalbėti.

Sodininkas atsitiesė, pažvelgė

į ją, numetė savo žirkles ir pasi-leido tekinas, tartum pats velnias jį vytyti.

Jaunieji nenustojo drąsos, ir priėjo arčiau namų. Šimtas detalių įtikino Marytę, kad tai — jos namas: langas po stogo iškišuliu, pakrypęs kaminas, ažuolinės durys su įrašu lotynų kalba... Iš nustebo Marytė net galvą kraipė, o jis patraukė senovišką skambutį. Jie girdejo, kaip kažkur toli namų viduje suskambėjo skambalas. Pasigirdo žingsniai ir grindų girgždesys. Duris atidarė senyva moteris su gaubtu ant galvos ir pasirūšusi priejuostę. Bet dar Marytei nespėjus tarti žodžio, moteris žvilgtelėjo į ją kaip į baidyklę ir užtrenkė duris, iš vidaus jas užsklėsdama.

Nustebe ir net supykę, jie du grįžo prie automašinos. Vyras tarė:

— Brangioji, atrodo, kad šie žmonės baidosi mūsų.

Miestelyje jie susirado svetainę ir joje šnekų šeimininką. Pavalgę, jaunavedžiai apipylė šeimininką klausimais: Kieno namas miestelio gale? Kas jame gyvena? Kada statytas? Ar galima būtų jį trumpam išsinuomuoti?

Į paskutinį klausimą šeimininkas buvo abejingas. Bendrai, jis mažai žino apie šį namą, ir ten niekuomet nebuvo, bet miestely kalbama, kad jame vaidenasi... per pastaruosius dešimt metų, laikas nuo laiko patys namų šeimininkai, darbininkai ar net kartais besilankę kunigas matę kažkokią dvasią ten besitrinkančią.

Keista, kad jaunieji amerikiečiai kaip tik dabar klausinėję apie šį namą, nes dvasia dar šiandien buvo pasirodžiusi, ir net dienos šviesoje. Jo paties virėjo sūnus, dirbęs ten sodininku, dabar virtuvėje, stengiasi pasigerti iki nesąmonės, bet vynas jam negelbsti, ir jis dreba kaip epuše lapas. Tik prieš valandą, jam ties didžiuliojo tako belyginant gyvatvorę, atsiradęs vaiduoklis ir net su juo kalbėjęs. Vaiduoklis buvęs jaunos moters pavidale ir, jis sakė, lydimas kito vaiduoklio jauno vyro pavidale.

Štai jums ir visas įvykis. Bendrai žmonės tvirtina, kad netiki į vaiduoklius. Bet aš manau, kad tai gali atsitikti kai kada... kai kam ir ... kai kur.

Vertė Leopoldas Linkuvis

MŪSŲ PASTOGĖ

Vasario 16-ji pas mus

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS AUCKLANDE

Lietuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimą Aucklande surengė vietinė Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba 17-tą vasario Cresta kavinėje. Apylinkės pirmininkas A. Pinkus atidarė minėjimą, toliau paskaitą apie dr. Basanavičių skaitė agr. Č. Liutikas išryškindamas jo svarią ir plačią įtaką lietuvių tautiniam atgimime pasibaigusiam nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymu. Paskaitininkas prilygino dr. Basanavičių prie šventraščio Dovydo, kuris išėjo kovon prieš baisųjį Galijotą ir laimėjo. Basanavičiaus pradėtoji Aušra buvo tarsi sniego gniūstė, kuri riedėdama laiko tekme tapo didele jėga, prikėlusia kaikučių mirtin nurašyti lietuvių tautą gyvenimui. Buvus Valstybės Teatro aktorius Petras Šimkus paskaitė kelis Aisčio ir Brazdžionio eilėraščius. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu.

Gaila, kad minėjimo rmtis, kuri matėsi dalyvių veiduose paskaitos metu ir skaitant eilėraščius, greitai išnyko tuoj pat prasidėjusiam pasilinksminime. Tuo rengėjai nuviliavo tautinę šventę į kasdienišką subatvakarį. Pasilinksminimai savo vietoje yra pageidautini, bet jie niekuomet neturėtų būti suplakti su paminėjimais dėl kurių idėjų šimtai tūkstančių geriausių lietuvių amžių bėgyje paaukojo savo gyvastį.

VASARIO 16-JI MELBOURNE

Sekmadienį, vasario 18 d. minėjimas pradėtas pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Dienai pritaikintą pamokslą pasakė kun. P. Vaseris, ypač pabrėždamas lietuvių jaunuolių patriotiškumą dar netolimoje praeityje. Pamaldų metu giedojo bažnytinis choras. Tautinę vėliavą nešė skautai, o su savo vėliavomis dalyvavo ateitininkai ir katalikės moterys.

Salėje minėjimą atidarė apylinkės pirmininkas p. J. Petrašiūnas ir pakvietė karių "Ramovės" p-ką p. Baltoką perskaityti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo akto. Žuvusieji už Lietuvos laisvę pagerbti tylos minute.

E. Karazijienė savo paskaitoje palietė lietuvių išlaikymo klausimą ir ragino jaunimą stoti į lietuviškas organizacijas. Ragino taip pat prarasti kultūrinę propa-

gandą, supažindinti australus su Lietuvos praeitimi, jos kultūra, dainomis, muzika, papročiais. Šia kryptimi mūsų chorai jau pradžia yra padarę. Pasidžiaugė vasario 17 d. Melbourne vakarinio laikraščio "Herald" pirmame puslapyje tilpusia gražuolės Nijolės Adomavičiūtės nuotrauka tautinuos rūbųse.

Vėliavą išnešus pradėta meninė dalis. P. Zdanavičienės vadovaujama parapijos mokyklos tautinių šokių grupė gyvai pašoko "Lenciuogėlių" ir "Malūnų", p. Juškaitės akordeonu pritarant. Skautė Milda Malakūnaitė deklamavo B. Brazdžionio eilėraščius. Solistas P. Morkūnas padainavo "Dar nepa- ketinai pas mergelę joti" ir "Ruduo"; pianinu jam pritarė skautė Danutė Jokūbauskaitė. Šopeno nokturną paskambino R. Švambarytė. Ponios Balčiūnienė ir Ziedienė duetu sudainavo "Kur bakū- zė samanota" ir "Pasvarstyk an- tele", pritarant stygų orkestrui (Baltokas, Gabas, Vachbergas ir Zabiela). Žinomas Melbourne Dainos Sambūrio choras, diriguojamas p. Alberto Čelno padainavo "Anoj pusėj Nemunėlio", "Kalvelis", "Kur giria žaliuoja" ir "Jūreivių maršas". Publikai prašant dar už- traukė "Pajūriais, pamariais". Mi- nėjimas baigtas Tautos Himnu.

Vytėnis Vasaris

VASARIO 16-JI HOBARTE

Nepriklausomybės šventės minėjimas buvo atšvęstas tikrai pasigė- rėtinai ir skaitlingai. Reikėjo, ži- noma, kiek palaukti, kol lietuviškas

nerangumas buvo nugalėtas.

Apylinkės valdybos pirmininkas L. Simanauškas minėjimą pradėjo trumpu žodžiu ir pakvietė susirin- kimą pagerbti laisvės kovotojus susikaupimo valandėle. Kruopščiai ir gražiai parengta A. Munčelio paskaita buvo su dideliu atidumu visų išklaudyta. Paskaitininkas iš- kėlė lietuvių Tarybos pasiryžimą ir tikėjimą laisvę skelbiant pasaui tautos norą, priminė Maironio žodžiais visos tautos džiaugsmą ir didį pasiaukojimą laisvės kovojė. Tik žmonės, kurie jaučia, kurie šir- dimi išgyvena savo tautos reikalus — džiaugsmus ar vargus, tik jie myli tėvynę, tik jie kuria ir dirba jai. Užmiršdami savo asmenišką smulkmenas mes ir šiandien vienin- gai galime siekti ir dirbti tam did- žiam laisvės reikalui.

Jaunųjų Igno ir Lino Valciule- vičių bei Kantvilų eilėraščiai, Ju- ratės muzika ir J. Vasiliausko de- klamacija pajavairino programą. Maloni staigmena buvo ponų Krutulių iš Launcestono atvykus į mi- nėjimą. Ponas Krutulis pasveikino hobartiškų Launcestono apylin- kės vardu, jį ponis Regina Krutu- lytė paskambino pianinu. Vargu ar kada sukryps senas pianinas iš- davę gražesnę muziką, kaip dabar, kai jaunoji Regina savo meistriš- kais piršteliais žaidė. Ponia Z. Si- manauskienė dar padainavo lietu- viškų dainelių pritarinama pianinu, ir minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu.

Po gražaus minėjimo daugelis dar pasiliko lietuviškam pasilinks- minimui.

M.

SYDNEJAUS LIET. MOTERŲ

SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJA

rengia

TRADICINĮ UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ VAKARĄ

KURIS ĮVYKS KOVO MĖN. 3 D. 7 VAL. VAK.

DAINAVOS SALEJE BANKSTOWN.

Bus puikus bufetas, Užgavėnių blynai, vertinga loterija.

Geras orkestras linksminis svečius.

Įėjimas suaugusiems 10 šil., moksleiviams 5 šil.

SYD. LIET. MOT. SOC. GLOB. D-JA

KATALIKŲ KULTŪROS DRAUGIJOS

PRANEŠIMAI

PRANEŠIMAS KAZIUKO MŪGĖS REIKALU

Kaziuko mūgė įvyks kovo 4 d. sekmadienį, Bankstown Dainavos salėje tuo pat metu. Pamaldos bus laikomos 11 val. ryto St. Bren- dano bažnyčioje, Bankstowne. Baž- nyčia yra prie North Avenue ir Cambridge Avenue susikirtimo. Camperdown'e pamaldų tą dieną nebus.

Jau eilė mūsų tautiečių yra pa- sižadėję dalyvauti su savo pramo- nės gaminiais, rankdarbiais, dro- žiniais, dailės paveikslais ir pan. Tačiau pageidautina, kad kuo di- desnis skaičius prie mūgės ruošio- mo prisidėtų. Kas turi raštuotų tautinių juostų, siuvinėtų staltiesių, gintaro, metalo, medžio ar ke- ramikos išdirbinių, prašomi mūgė- je išstatyti. Kviečiame ir foto- mėgėjus savo charakteringąsias nuotraukas visuomenei parodyti. Nuotraukos gali būti albume ar prilipintos ant kartono.

Ekspozitą prašome pristatyti iš ryto, kovo 4 d. į Dainavos sa- lę. Kas neturi transporto priemo- nių, praneša telefonu 79-2183,

stengsimės transportą parūpinti (kitais reikalais kreiptis tuo pa- čiu telefonu).

Mūgės metu įvyks seniai visu- lauktas ypač jaunimui svarbus įvykis: sporto aikštelių prie Banks- towno namų atidarymas ir jų per- davimas mūsų sportininkams. Sportininkai praves kelias žaidynes (sekti spaudoje tuo reikalu jų pranešimus).

Taigi, atsilankiusieji mūgės tu- rės progos maloniai praleisti laiką: matys sporto žaidynes, įvairių naujų eksponatų, galės išbandyti laimę turtingoj loterijoje ar prie- laimės rato. Bufete bus gaunamas alus ir vaisvandeniai.

Kviečiame gerb. visuomenę kuo skaitlingiau dalyvauti. Didės- nės dalis bus skiriama kaip įna- šas Bankstown'o namams parenti.

PRANEŠIMAS EKSKURSIJOS Į PORT KEMBLĄ REIKALU

Kovo 10 d., šeštadienį, įvyks ekskursija į Port Kemblą apžiū- rėti plieno fabriką. Susirinkti prie Bankstowno liet. namų 8 val. ryto (prašome nesivėlinti), iš kur au-

tomobiliais nuvyksime į Port Kemblą. Ekskursija įdomaus po- būdžio, bet dalyvių skaičius ribo- tas. Vengiant nepasitenkinimų pa- tartinama kuo anksčiau užsiregis- truoti pas Valdybos pirmininką tel. 79-2183. Turintieji susisiekimo priemonės praneša, kiek asmenų galės pas save priimti; neturin- tieji praneša, keliems asmenims transportas bus reikalingas. Mote- rys prašomos neimti batų su augš- tom kulnėmis.

PRANEŠIMAS ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMO REIKALU

Šv. Kazimiero minėjimas įvyks š.m. kovo 11 d., sekmadienį, 6 val. vakaro Bankstown'e Dainavos sa- lėje.

Programoje: a) rašytojo p.J.A. Jūragio paskaita, b) meninė dalis. Meninę dalį išpildys solistai: p. Bernotienė, p. Vilnionis ir Dainos choras, vad. muz. K. Kavaliausko. Nepraileiskite progos pagerbti mūsų šventojo globėjo ir pasigė- rėti gražia ir gausia menine pro- grama.

A.L. Katalikų Kultūros
Draugijos Valdyba

MELBOURNE MOKSLEIVIAMS

Maloniai kviečiame visus moka- leivius ir būsimus Universiteto studentus, ypatingai visus tuos dar neapsisprendusius apie savo ateitį, atsilankyti su savo tėveliais į studentų ruošiamą pašnekėsį su- pažindinti su Universiteto gyve- nimu ir jame dėstomais mokslais. Studentai iš įvairių fakultetų trumpai apibūdins Jus su įvairiom mokslų šakom ir maloniai atsakys į klausimus.

VASARIO 16-JI NEWCASTLE

Skaitlingai susirinkę vietos lie- tuviai Nepriklausomybės šventę minėjo vasario 18 d. Broadmeadow katalikų bažnyčioje ir tos bažny- čios salėje. Laisvės dienai skirtas pamaldas laikė ir pamokslą pasa- kė kun. S. Gaidelis, S.J. Pamaldų metu bažnyčia gaudė nuo lietuviš- kų giesmių.

Toliau minėjimas buvo tęsiamas bažnyčios salėje. Čia apylinkės vi- cepirmininkas K. Jazbutis, pava- duodamas tą dieną negalintį iš- darbo pasitraukti pirm. P. Bruzgą, pravedė minėjimą. Po Tautos Him- no p. M. Šeškus papasakojo šven- tės dalyviams apie stebuklingąjį laisvės perlą. Legendos pagrindinė mintis būtų tokia: kai Valdovas tą savo šalies dievų už sąžiningą vadovavimą jam padovanotą ste- buklingąjį laisvės perlą prarado, Valdovo patarėjai — Išmintis, Narsumas ir Pasiaukojimas — iš-ėjo jo įieškoti. Tačiau tik vienas valdovo patarėjų — Pasiaukojimas įstengė prarastąjį stebuklingąjį laisvės perlą surasti, valdovui jį gražinti ir visai šaliai laisvę už- tikrinti).

Toliau Newcastle lietuvių cho- ras, S. Žuko diriguojamas, sudai- navo šias dainas: žuvusiems ka- riams, verkė mergelė, kur giria žaliuoja ir Šiltas gražus rudenė- lis. Visas dainas lydėjo stiprus klausytojų plojimai.

Vicepirm. K. Jazbutis baigė mi- nėjimą padėkos žodžiu visiems ja- me dalyvavusiems. Kor.

SOCIALINĖS GLOBOS MOTERŲ D-JA MELBOURNE KOVO 3 D. (ŠEŠTADIENĮ) LIETUVIŲ NAMUOSE (12 FRANCIS GR. THORNBURY) RUOSIA

UŽGAVĖNIŲ PASILINKSMINIMĄ

Gavėnės atžymėjimo paprotys buvo labai populiarius Lie- tuvoje, todėl šią gražią tradiciją mes turime palaikyti ir čia.

Šia proga Jūs pamatysite Lašininį ir jo priešą — Kana- pinį. Spėjama, kad Lašininis bus viešai nulinčiuotas už besai- kį lašinių naudojimą per ištisus metus, o Kanapis su Gavėnu vaisius visus gardžiais užgavėnių užkandžiais ir galvins jūsų troškulį įvairiais skysčiais.

Kviečiami visi mieli Melbourniškiai ir svečiai skaitlin- gai dalyvauti ir praleisti vakarą jaukioje užsigaivėjimo nuotai- koje.

Pradžią 7 val. p.p. Įėjimas 10 šil.

GAVĖNAS

Kiek aš sužinojau!

Dainos koncerto metu viena po- nia apsižūrėjo pametus pinigine su pinigais. Pasiskundus pinigine atsirado gerokai pastorėjus.

★

Canberroje gyvena pavyzdinga Meikšų šeima: tėvas danas, moti- na lietuvė ir penki vaikai. Visi na- muose kalba gryniausią lietuvių kalbą. Viena dukrytė neseniai nu- silaužė koją. Tikimės, kad sėkmin- gai gyja.

★

Cabramatiškis Antanas Skirka pradėjo studijuoti pritaikomąjį meną Commercial Art institute Melbourne korespondenciniu keliu. Turint mintį jo gražus išdirbinius ir įsistatymus medyje, atrodo, šios studijos bus tikrai vaisingos.

★

Vasario 24 d. Aleksandras Danta iš Guildford atšventė 60 metų amžiaus sukaktį. Jo sūnus Gytis Dan- ta, jaunas medicinos daktaras, pra- eitais metais baigęs Sydney Uni- versitetą, aplaistė savo medicinos baigimo diplomą, dalyvaudant iš- kilmingoje vakariėnėje australų ir lietuvių kolegoms, kurių prisirin- ko apsciai.

ATITAIŠYMAS

Mūsų Pastogės praėjusiam nu- mery įsivėlė nemaloni klaida: straipsnyje "Gyvename be barnių" antrinėje antraštėje turi būti ne su p. Milašausku, kaip atspausdin- ta, bet su p. Mališausku. Gerb. Brisbanės apylinkės pirmininką už šią klaidą maloniai atsiprašome.

M.P. Red.

Adelaidė prie urnų

A.L.B. ADELAIDĖS APYLINKĖS VISUOTINIS METINIS SUSIRINKIMAS

ALB Adelaidės Apylinkės visu- otinis metinis susirinkimas šaukia- mas 1962 m. kovo mėn. 18 d., sek- madienį, 3 val. po pietų Lietuvių Namuose, Eastry St., Norwood.

Paskirtu laiku nesusirinkus rei- kalaujama narių skaičiui, susi- rinkimas įvyksta po pusės valan- dos ir laikomas teisėtu nežiūrint dalyvių skaičiaus (ALB statuto str. 20).

Susirinkimo darbotvarkė

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Susirinkimo Pirmininko rin- kimas,
3. Mandatų Komisijos iš 3 narių rinkimas,
4. Apylinkės Valdybos veiklos pranešimas: a) Pirmininko — bendras, b) Iždininko — finan- sinis,
5. Apylinkės Kontrolės Kom- isijos pranešimas,
6. Apylinkės Garbės Teismo pranešimas,
7. Naujos Apylinkės Valdybos rinkimas (5 nariai),
8. Kontrolės Komisijos rinkimas (3 nariai),
9. Apylinkės Garbės Teismo rin- kimas (5 nariai),
10. Pasisakymai dėl pranešimų,

11. Einamieji reikalai,
12. Susirinkimo uždarymas.
Adelaidės Apylinkės Valdyba, prisilaikydama ALB statuto nuo- statų, šiam visuotiniam susirinki- mui praversti nustato šias taisyk- les:

1. Siūlyti kandidatus, balsuoti sprendžiant bendruomenės reika- lus ir rinkti jos organus, turi teisę kiekvienas bendruomenės na- rys, suėjęs 18 metų amžiaus ir su- mokėjęs Australijos lietuvių mo- kestį už 1961 metus arba pareiš- kes, kad yra nedirbas.

2. Apylinkės Valdyba išduoda kiekvienam, šią taisyklę 1 punkte nurodytas sąlygas atitinkančiam bendruomenės nariui tam tikslui paruoštas balsavimo ir rinkimų kortelės. Gavusieji kortelės pasi- rašo sąrašą. Priėmimas Australijos lietuvių mokesčio ir išdavinių balsavimo ir rinkimų kortelių pra- dedamas pusę valandos prieš susi- rinkimo pradžią, t.y. nuo 2 val. 30 min. po pietų ir užbaigiamas susirinkimui prasidėjus.

3. Kandidatai siūlomi raštu. For- muliariai gaunami pas Ap. V-bos narius.

4. Renkamais gali būti bendruo- menės nariai suėję 21 metus ir turį teisę balsuoti. Kandidato su- tikimas būti renkamu turi būti pa- tiekias raštu.

5. Apylinkės Valdybos Iždinin- kas arba jį pavaduojas valdybos narys savo parašu patvirtina, kad siūlytojas ir kandidatas yra su- mokėjęs Australijos lietuvių mo- kestį už 1961 metus arba pareiškę, kad nedirba.

6. Renkant bendruomenės orga- nus balsuojama slapta. Išrinktais laikomi pagal eilę daugiausia bal- sų gavę kandidatai.

7. Jei kandidatai gautų po ly- giai balsų, išrinktu laikomas vy- resnis amžiumi.

8. Balsuojant į rinkimų lapelius įrašoma tik tiek kandidatų, kiek reikalinga išrinkti, būtent:

- a) į Apylinkės Valdybą — pen- ki kandidatai,
- b) į Apylinkės Kontrolės Kom- isiją — trys kandidatai ir
- c) į Apylinkės Garbės Teismą — penki kandidatai.

Rinkimų lapeliai, kuriuose bus įrašyta daugiau kandidatų negu reikalinga išrinkti, skaitomi ne- galiojančiais.

A.L.B. Adelaidės Apyl. Valdyba

bus išstatyti paveikslai, piešti li- gotos lietuvaitės *Augmantės Ire- nos Kubertaitės* (21 m. amžiaus). Girdėjau, kad ši jauna menininkė, būdama 15 m., buvo suparaližuota, vis tik nenuleido rankų ir prasi- mušė sau kelią į gyvenimą. Ji lan- kė Metropolitain kolidžą, susira- šinėjo keliu emė piešimo ir ta- pybos pamokas Training of Com- mercial Art Institute.

Susirgusi ir stokodama lėšų, A.J. Kubertaitė šio instituto ne- baigė, bet vistiek nenuilstamai dir- ba, pašo.

Vertėtų visuomenei susidomėti ir padėti, ypač mūsų garbingieji menininkai galėtų susipažinti su ja ir tuo pačiu palaikyti ją moraliai, o taip pat ir materialiai. Parodė- lėje dalyvaus pati menininkė ir jos paveikslai bus paroduodami.

Girdėjęs

Skandžioje valandoje, netekus žmonos ir motinos
EUGENIJOS ZALINKEVIČAITĖS — JONUŠIENĖS,
reiškiame gilią užuojautą p. K. Jonušiui, sūnams Algiiui ir Kipriui, Guodai Petrauskaitei, p. Domijonaitienei, Dr. L. Petrauskui su šeima.

Drauge su Jumis liūdi
V.V. Rušai ir
L.V. Bernotai.

Kostui Jonušiui, sūnams, mamytėi Domijonaitienei, daktarams Petrauskams ir Guodai Petrauskaitei, ne- tekusiems šeimos narės

a.a. EUGENIJOS JONUŠIENĖS,

drauge su jumis liūdėdami reiškiame gilią užuojautą

Aldona, Stasys Kapočiai

LIETUVIŠKA STATYBOS BENDROVĖ CANBERROJE

A.C.T. Builders Pty. Ltd.

Siūlo visus patarnavimus statybos srityje, taip pat paruošia planus, specifikacijas ir apskaičiavimus.

Adresas: 13 LONSDALE STREET, BRADDON, A.C.T.
Telef. J4094.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Su liūdesiu pranešame mūsų draugams ir pažįstamiems,

kad vasario 19 d. po sunkios ligos mirė mūsų mylima

duktė, žmona, motina ir teta

EUGENIJA ZALINKEVIČAITĖ — JONUŠIENĖ.

Nuliūdusi šeima